

Aika 29.11.2023 klo 18:00 - 20:57

Paikka Kunnantalo, kahvio

Käsitellyt asiat 37 - 43

§	Otsikko	Sivu
§ 37	Viranhaltijapäätökset	3
§ 38	Lausuntopyyntö Alajärven Suolasalmenharjun Tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnosvaiheesta	4
§ 39	Rauetettavat ympäristöluvut	5
§ 40	Maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukainen yhteislupahakemus, Koneurakointi ja kuljetus J. Isomöttönen Oy, 584-401-19-108	6
§ 41	Tietoonsaatettavat	40
§ 42	Rakennusvalvonnan viranomaistehtävien taksan päivitys	41
§ 43	Muut asiat	42

Osallistujat

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Riihimäki Jouko	18:00 - 20:57	puheenjohtaja	
	Lassila Olavi	18:00 - 20:57	varapuheenjohtaja	
	Huopana Tarja	18:00 - 20:57	jäsen	
	Kortelainen Sami	18:00 - 20:57	jäsen	
	Polvilampi Kirsi	18:00 - 20:57	jäsen	
	Poranen Helena	18:00 - 20:57	jäsen	
	Rauhala Jussi	18:00 - 20:57	jäsen	
	Jylhä Pauli	18:00 - 20:57	kh:n edustaja	
	Laajala Lauri	18:00 - 20:57	kunnanjohtaja	
	Harju Jyri	18:00 - 20:57	esittelijä/pöytäkirjanpitäjä	

Poissa	Louhula Matti	kh:n pj.
--------	---------------	----------

Laillisuus ja päätösvaltaisuus	Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Päätettiin ottaa lisälistan ”Rakennusvalvonnan viranomaistehtävien taksan päivitys” kokouksessa käsiteltäväksi.
--------------------------------	--

Allekirjoitukset	Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti.	
	Jouko Riihimäki puheenjohtaja	Jyri Harju pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat	37 - 43
------------------	---------

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Kirsi Polvilampi ja Helena Poranen.	
	Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi ja se on allekirjoitettu sähköisesti.	
	Kirsi Polvilampi pöytäkirjantarkastaja	Helena Poranen pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito	Tarkastettu pöytäkirja on nähtävänä kunnan verkkosivuilla 05.12.2023 alkaen.
----------------------------	--

Viranhaltijapäätökset**Ymp § 37 29.11.2023****Valmistelija***Rakennustarkastaja Jyri Harju, puh. 040 848 8243 tai jyri.harju@perho.com.*

Kuntalain 92 §:n mukaan kunnanhallitus tai lautakunta voi käyttää otto-oikeutta alaisensa viranhaltijan päätöksiin.

Otto-oikeutta pitää lain mukaan käyttää viimeistään sen ajan kuluessa, jossa oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä (Kuntalaki 134 §).

Hallintosäännön 63 §:n mukaan päätöspöytäkirjaa pitävä viranhaltija toimittaa lautakunnalle, johtokunnalle tai kunnanhallitukselle luettelon tekemistään viranomaispäätöksistään lautakunnan, johtokunnan tai kunnanhallituksen seuraavaan kokoukseen otto-oikeuden käytön ratkaisemista varten niiltä osin kuin ne eivät ole ristiriidassa kuntalain 92 §:n 5 mom. kanssa.

Rakennustarkastajan viranhaltijapäätökset ajalta 8.9.2023-24.11.2023 esityslistan oheismateriaalina.

Rakennustarkastajan päätösehdotus

Ympäristölautakunta merkitsee viranhaltijapäätökset ajalta 8.9.2023-24.11.2023 tiedoksi, eikä käytä niihin otto-oikeutta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oheisaineisto

Rakennuslupapäätökset
TYONJOHTAJATTILASTO_20231124074309747

Lausuntopyyntö Alajärven Suolasalmenharjun Tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnosvaiheesta

Ymp § 38 29.11.2023
337/00.04.01/2022

Valmistelija

Rakennustarkastaja Jyri Harju, p. 040 848 8243 tai jyri.harju@perho.com

Alajärven kaupungin tekninen lautakunta pyytää lausuntoa koskien Suolasalmenharjun osayleiskaavan luonnosvaiheen asiakirjoista (MRL 62 § ja 63 § sekä MRA 30 §).

Osayleiskaava-alue sijoittuu Alajärven keskustasta 18 km koilliseen, Latvalammin-Hasapakan-Hattupohjannevan alueelle, lähelle Vimpelin, Perhon ja Kyyjärven kuntien rajoja. Hankealueen rajalta etäisyys Vimpelin keskusta on 14 km, Perhon keskusta 13 km ja Kyyjärven keskusta 17 km. Kaava-alueen pinta-ala on noin 2 400 hehtaaria.

Osayleiskaavan tavoitteena on osoittaa alueelle noin 9 maksimissaan 300 metrin korkuista tuulivoimalaa.

MRL 77 § perusteella osayleiskaavaa tullaan käyttämään suoraan tuulivoimaloiden rakennuslupien myöntämisen perusteena.

Rakennustarkastajan päätösehdotus

Perhon ympäristölautakunta toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa koskien Suolasalmenharjun tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnosta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet

- Alajärven kaupungin tekninen lautakunta

Oheisaineisto

Lausuntopyyntö Suolasalmi
Alajarvi Suolasalmenharju tuulivoimaosayleiskaavan kaavaselostus
20231116_Alajarvi_Suolasalmenharju_TOYK_luonnos_20231024
Liite 1 OAS Suolasalmenharju Alajarvi
Liite 3 Maisemaselvitys ja näkymäalueanalyysikartat Suolasalmenharju
Alajarvi
Liite 2 OAS palaute ja vastineet Suolasalmenharju Alajarvi
Liite 4 Arkeologinen inventointi Suolasalmenharju Alajarvi
Liite 5 Melu- ja valkeselvitys Suolasalmenharju Alajarvi
Liite 6 Natura arviointi ja Natura tarveharkinta Suolasalmenharju

Rauetettavat ympäristöluvut

Ymp § 39 29.11.2023

395/11.01.00.00/2023

Valmistelija

Rakennustarkastaja Jyri Harju, p. 040 848 8243 tai [jyri.harju@perho.com](mailto: jyri.harju@perho.com)

Ympäristösihteeri on käynyt läpi listauksen kunnan myöntämistä ympäristöluvista. Ympäristölupapäätökset on viety sähköiseen YLVA-lupajärjestelmään. Listalla on useita vanhoja ympäristölupia joiden mukainen toiminta on lakannut tai toiminnalle on myönnetty uusi lupa ja vanha lupapäätös on jäänyt rauettamatta. Listalla on myös eläinsuojia joiden eläinmäärät jäävät alle luparajan eivätkä ole lupavelvollisia.

Edellä mainittujen mukaiset ympäristöluvut tulee rauettaa. Listaus rauetettavista ympäristöluvista on oheismateriaaleissa.

Rakennustarkastajan päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää rauettaa listan mukaiset ympäristöluvut.

Rakennustarkastajan muutettu päätösehdotus

Lautakunta siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen, sillä listalta puuttuu rauetettavia lupia ja kaikkia luvanhaltijoita ei ole kuultu luvan rauettamisesta.

Päätös

Asia päätettiin siirtää käsiteltäväksi seuraavaan kokoukseen.

Toimenpiteet, otteet

- luvanhaltijat

Oheisaineisto

Rauetettavat ympäristöluvut YLVA

Maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukainen yhteislupahakemus, Koneurakointi ja kuljetus J. Isomöttönen Oy, 584-401-19-108

Ymp § 40 29.11.2023

256/11.01.00.00/2023

Valmistelija

Rakennustarkastaja Jyri Harju, p. 040 848 8243 tai jyri.harju@perho.com

ASIA

Maa-aineslain 4 §:n ja ympäristönsuojelulain 27 §:n mukainen päätös koskien yhteistä maa-aines- ja ympäristölupahakemusta kalliokiviaineksen ottamiseen, kallion louhintaan ja kiviaineksen murskaukseen sekä puhtaiden maiden vastaanottoon, betonin ja asfaltin välivarastointiin ja murskaukseen (MAL 4a §, YSL 47a §).

Toimintaa haetaan aloitettavaksi ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta ympäristönsuojelulain 199 §:n ja maa-aineslain 21 §:n mukaisesti.

HAKIJA

Koneurakointi ja Kuljetus J. Isomöttönen Oy
Taipaleentie 140
69980 Möttönen

Yhteyshenkilö: Jorma Isomöttönen, p. 040 079 6999, j.isomottonen@gmail.com

MAANOMISTAJA

Hakija on maanomistaja.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Maa-ainesten ottaminen on luvanvaraista maa-aineslain 4 §:n perusteella.

Maa-aineslaki, muutos (424/2015 4 a §): Maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

Ympäristönsuojelulaki 27 § ja liite 1 taulukko 2:

- kohta 7 c) (kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhintaa, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää),
- kohta 7 e) (kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatusta tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatusta, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää)
- kohta 13 f) (muu kuin taulukon 2 kohdissa 13 a, b ja e tarkoitettu jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitosmaista).

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomainen maa-aineslain 7 §:n ja ympäristönsuojeluasetuksen kohdan 6 a) ja b) sekä 12) b) mukaan. Perhon kunnan hallintosäännön mukaan ympäristönsuojelulain mukaisena kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta.

ASIAN VIREILLETULO JA SOVELLETTAVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Asia on tullut vireille Perhon kunnan ympäristölautakunnalle 18.7.2023 jätetyllä hakemuksella. Hakemusta on täydennetty 27.9.2023. Täydennyksen jälkeen hakemus on kuulutettu uudelleen ajalla 3.10.2023-9.11.2023.

Hakemusta käsiteltäessä sovelletaan hakemuksen vireilletulo hetkellä voimassa ollutta lainsäädäntöä.

AIKAISEMMAT LUVAT JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Hakemuksen mukaisella alueella on jo ennestään ollut maa-ainesten ottamistoimintaa. Hakijalla on alueelle Perhon ympäristölautakunnan 18.3.2020 § 17 myöntämä maa-aines- ja ympäristölupa, jonka mukainen 50 000 k-m3 ottamismäärä alkaa olemaan otettu. Aluetta ei ole jälkihoidettu edellisen oton jälkeen.

Nyt kyseessä oleva ympäristö- ja maa-aineslupan yhteishakemuksen mukainen ottamisalue sijoittuu jo olemassa olevan louhoksen jatkoksi alueen koillispuolelle.

Hakemuksen mukainen ottamisalue sijoittuu Limakon tuulivoimapuiston osayleiskaavan M-alueelle (maa- ja metsätalousvaltainen alue). Alueella ei ole asemakaavaa. Maakuntakaavassa alue on merkinnällä EO-4 (maa-ainesten ottoalue tai ottoon soveltuva alue).

KOHDE, YMPÄRISTÖN TILA JA LAATU

Suunniteltu maa-ainesten ottoalue ja murskauskalvos sijaitsevat Perhon kunnan, Perhon kylässä, kiinteistöllä Nevanperä 584-401-19-108. Ottamisalue sijoittuu Perhon keskustasta itään noin 1,5 km.

Hakemuksen mukaisella alueella on ollut kalliokiviainesten ottamistoimintaa vuodesta 2016. Alueen nykyisen luvan mukainen ottamisalue on ollut 1,35 ha, josta varsinainen louhos 0,85 ha ja alin ottamistaso on ollut +154.00 (N2000). Luvan mukainen 50 000 k-m3:n ottamismäärä on lähes otettu.

Louhosalue rajautuu joka suunnalta metsätalousmaihin, joka on pääosin hakattua harvahkoa mäntymetsäpohjaa. Louhosalueen lounaispuolella on viljelysmaata noin 30 m:n etäisyydellä (vanhasta louhoksesta).

RAJANAAPURIT

Ottoalueen tilojen rajanaapuritiloja ovat:

Tila	Kiint.tunnus
Maamiehenpelto	584-401-19-67
Somero	584-401-19-59
Vanhakoski	584-401-19-27
Koivukoski	584-401-19-93
Kytösaari	584-401-19-87
Marttila	584-401-21-280
Purola	584-401-21-75

Naapuritilojen omistajia kuullaan ympäristöviranomaisen määrittämässä laajuudessa.

ALUE JA SUOJAETÄISYYDET

Lähimmät asuinrakennukset ovat seuraavalla etäisyydellä: 600 m etäisyydellä pohjoisessa asuinalueesta, lännessä asuinalueesta 900 m etäisyydellä ja idässä tuulivoimala 200 m päässä toiminta-alueesta. Suojaetäisyydet eivät tule vastaan, sillä liian lähellä ei ole asutusta tai muuta ottamistoimintaan vaikuttavaa tekijää. Louhoksen reunasta naapurikiinteistöön länteen on n. 27 m. Varastoalueen reuna on hieman tätä lähempänä.

Alueella ei ole tiedossa olevia uhanalaisten, harvinaisten tai erityistä suojelua vaativien eliölajien esiintymiä tai vastaavia luontotyyppejä. Suunnitelma-alue ei sijaitse maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaassa kulttuuriympäristössä eikä siellä sijaitse kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita eikä muinaisjäännöksiä. Lähin muinaisjäännös, tervahauta, sijaitsee ottamisalueesta noin 470 m itään. Suunnitelma-alue ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen.

POHJAVESI- JA PINTAVESIOLOSUHTEET

Kohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Salmelanharjun ja Jängän 1-luokan pohjavesialueet (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue) sijaitsevat noin 7,3 km:n etäisyydellä ottamisalueesta. Suunnitelma-alueen korkeimmat kohdat ovat tasolla +167.20 ja matalimmat alueet ottoalueella olevassa louhoksessa tasolla + 155.25. Laajennusalueen maanpinta on melko tasainen ja korkeusvaihtelut noin 2 m:n sisällä alueen viettäessä pääsuuntana länsi ja pohjoinen.

Ottoalueella oleva vanha louhos täyttyy vähitellen sadevesillä. Louhos on ollut käytössä tähän saakka ja kertyvät vedet on pumpattu pois jatkuvasti louhoksesta. Pumpausta jatketaan vanhan suunnitelman mukaisesti länteen, rakennettavan laskeutusaltaan kautta, josta vesi valuu metsäojaan.

Lähimpään vesistöön, Perhonjokeen, tulee lähimmillään matkaa noin 1,4 km lounaan suunnassa. Alue on tiivisrakenteista maaperää ja kalliota.

Alueen pohjaveden tasoa ei ole mitattu, koska maaperä on kalliota. Lännessä 50 m:n päässä pellon piiriojassa vesipinta on + 156.10.

HAKEMUKSEN MUKAINEN TOIMINTA

Yleiskuvaus

Hakemus koskee alueella tapahtuvaa kallion louhintaa, alueelta louhittavan kiviaineksen murskausta (maksimituotanto 150 000 t/vuosi), jäteasfaltin ja betonin vastaanottoa, murskausta ja välivarastointia (asfaltin maksimimäärä 3000 t ja betonin määrä 2000 t lupa-aikana) sekä puhtaisten maiden varastointia (enintään 3000 m³ lupa-aikana).

Puhtaat varastoidut betoni- ja asfalttimateriaalit käsitellään ja murskataan samalla murskauskalustolla samaan aikaan kuin kiviaines murskataan. Ainekset kierrätetään esimerkiksi asfalttiyrityksille uudelleen käytettäväksi. Multa ja maa-ainekset käytetään varastoalueen laajennuksen pohjamateriaalina.

Maa-ainesten ottotoiminta ja sen laajuus

Kalliokiviainesta otetaan yhteensä enintään 90 000 k-m³ laajennetulta 0,85 hehtaarin louhosalueelta. Lupaa haetaan 10 vuodelle vuotuisen ottomäärän ollessa keskimäärin 9000 k-m³. Louhintasyvydeksi tulee keskimäärin noin 11 m. Pintamaita on arvioitu olevan noin 4000 m³.

Hakemuksen mukaisella ottamisalueella alin ottamistaso on suunniteltu tasolle +155.00 (N2000) leikkauspiirrosten mukaisesti. Ottamisalueelta kuorittavat moreenipitoiset pintamaat siirretään varastoalueelle ja työn edetessä suojapenkereeksi louhoksen reunoille. Suojapenkereen lisäksi käytetään ottotoiminnan aikana irtolohkareita niillä luiskan reunoilla, jossa ottoalueen reuna on saavutettu. Alueen reunoilla käytetään lippusiimaa koko oton ajan.

Maa-ainesten ottamissyvyys on 10-11,5 m. Ottosuunta tehdään koilliseen suuntautuvana. Alueelle asennetaan työmaasta kertovia kylttejä sekä jyrkästä seinämästä varoittavia tauluja. Ottamisalueet tehdään suunnitelmarajoihin asti jyrkkäseinäisinä. Toiminnan loputtua yläluiskiin tehdään tarvittavat suojarakenteet ja louhos täyttyy vähitellen sadevesistä. Vesitason arvioidaan asettuvan toiminnan loputtua ylimmillään tasoon + 159.00.

Maa-ainesten ottamiseen liittyvissä töissä on noudatettava työturvallisuudesta annettua lakia (738/2002), räjäytys- ja louhintatyön turvallisuus (644/2011) ja kemikaalilakia (599/2013). Tiealueella työskennellessä ja koneita siirrettäessä sekä lastattaessa on noudatettava tieliikennelakia ja -asetusta.

Murskaus

Murskaus suoritetaan siirrettävällä murskauslaitoksella. Laitos koostuu murskaimesta sekä seulastosta. Murskauslaitos sijoitetaan louhoksen pohjalle etäälle häiriintyvistä kohteista.

Syntyvää kiviainesta käytetään murskauksen jälkeen pääasiassa maanrakennuksessa, teiden rakentamisessa sekä pienemmässä määrin betonin raaka-aineena.

Tuotevarastokasat muodostavat luonnollisen melu- ja pölysteen lännen ja etelän suuntaan asutuksia kohden. Murskeen siirtoon ja kuormaukseen käytetään pyöräkuormaajaa. Valmis murske kuljetetaan asiakkaille kuorma-autoilla.

Alueella suoritetaan murskausta keskimäärin 1-2 vuoden välein toiminta-ajan ollessa n. 3-5 vk kerrallaan, kun siirrettävä murskauslaitos on paikoillaan. Sijainnin ja vähäisten häiriintyvien kohteiden vuoksi haittavaikutukset ovat pienet.

Mullan, asfaltin ja betonin vastaanotto

Alueella varastoidaan ja käsitellään ulkopuolelta tuotuja materiaaleja kartan osoittamassa varastointipaikassa. Vastaanotettava maa-aines käsittää maa- ja kiviaineksia, jotka eivät sisällä vaarallisia aineita (170504). 10 v aikana puhtaan maa-aineksen varastointia tehdään enintään 3000 m³, asfalttia otetaan käsiteltäväksi enintään 3000 tonnia ja betonia arvioidaan tulevan käsiteltäväksi enintään 2000 tonnia.

Maa-aineksen laatua tarkkaillaan liitteenä olevan jätteen käsittelyn – ja tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Puhtaat varastoidut betoni – ja asfalttimateriaalit käsitellään ja murskataan samalla murskauskalustolla samaan aikaan kuin kiviaines murskataan. Ainekset kierrätetään esimerkiksi asfaltointiyrityksille uudelleen käytettäväksi. Multa- ja maa-ainekset käytetään ottoalueen varastoalueen laajennukseen pohjamateriaalina.

Toiminta-ajat

Melua aiheuttavat työt keskitetään arkipäiville klo 6–22 väliselle ajalle.

- Murskausta tehdään arkipäivinä klo 6.00-22.00 välisenä aikana.
- Poraamista arkipäivinä klo 7.00–22.00,
- rikotusta 7.00-22.00
- räjäyttämistä klo 8.00-18.00.

Satunnaisesti murskaamista sekä kuormausta ja kuljetusta tehdään myös lauantaisin klo. 6.00–18.00 välisenä aikana. Kuljetukset tapahtuvat pääasiassa 6.00–22.00 aikana. Hakemuksen mukaisesti murskausta tehdään 1-2 krt/v ja noin 2-5 vk kerralla.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Melu, värinä ja pöly

Murskauksessa syntyvä melu on lähtötasoltaan 85-100dB. Murskauksesta aiheutuva melu vaimenee etäisyyden funktiona. Kivenmurskaamon melu laskee päiväajan ohjearvon (LAeq 55dB) alapuolelle esteettömässä tasaisessa maastossa pehmeällä pinnalla (pehmeä pinta: ruoho, pelto, niitty metsä, luonnon hiekka, kumi) noin 500 m matkalla melulähteen mukaan.

Murskaus tapahtuu louhoksen pohjalla ja murskekasvoja sijoitellaan meluesteeksi sekä räjäytyksessä käytetään tarvittavia suojauksia. Nämä tekijät alentavat murskausaseman melua. Ottoalueen ympärillä on pääosin vaimentavaa metsää. Tästä voidaan päätellä, että aiheettomia meluhaittoja ei lähiasutukselle esiinny.

Melua torjutaan murskauslaitoksen koteloinein ja kumituksin, sekä meluvallien ja toimintojen

(mm. varastokasojen) oikealla sijoittelulla. Murskaukseen ja siihen kiinteästi liittyvissä toimenpiteissä käytetään parasta käytännön periaatteen mukaista tekniikkaa.

Räjäytyksistä aiheutuva värinä on lyhytkestoista, eikä se aiheuta suurella todennäköisyydellä vaurioita lähimmissä kohteissa, sillä häiriintyvät kohteet esiintyvät hyvin kaukana louhoksesta.

Päästöt ilmaan

Alueella käytettävien koneiden polttomoottoreista syntyy päästöjä ilmaan. Ilmapäästöjen määrät on esitetty alla. Päästöjen laskenta perustuu mm. Motiva Oy:n kokoamiin tietoihin, jotka on kerätty mm. Tilastokeskuksen tilastoista ja Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen tiedotteista sekä muista saatavilla olevista tutkimuksista.

Päästöt	Keskimäärin t/a	Maksimi t/a
Hiukkaset	0,08	0,2
Typen oksidit	0,68	1,69
Rikkioksidi	0,014	0,038
Hiilidioksidi	45,19	113,02

Toiminnan yhteydessä syntyvän pölyn määrään ja sen leviämiseen vaikuttavat useat tekijät, kuten murskauksessa valmistettavan tuotteen raekoko, raaka-aineen ominaisuudet, tuuliolosuhteet ja ilman suhteellinen kosteus. Pöly muodostuu hienojakoisista mineraaleista, jotka eivät sisällä haitta-aineita tai ravinteita.

Murskauksessa pölyämistä voidaan vähentää kastelemalla käsiteltävä materiaali ja/tai koteloimalla laitokset. Pölyämistä vähennetään myös pitämällä putoamiskorkeudet mahdollisimman pieninä. Louhintatyössä suurin yksittäinen pölyn aiheuttaja on räjäytystyö, joka kuitenkin aiheuttaa hetkellisen pölyämisen. Tätä pölyhaittaa voidaan vähentää pienentämällä irtolaisen kivipölyn määrää, esimerkiksi poravaunut varustetaan tarvittaessa pölynkeräyslaitteistolla. Myös alueen työskentely- ja kuljetusväylien pölyämistä voidaan vähentää tarvittaessa kastelemalla.

Vastaavanlaisissa kohteissa pölyleijuman suojaetäisyys pölylähteestä lähimpään häiriintyvään kohteeseen vapaassa tilassa on 300 m (Tielaitoksen julkaisu: Asfalttiasemien ja kivenmurskaamoiden ympäristösuojelu 1994).

Louhinta- ja murskaustoiminta alueen reunasta on lähimpiin asuinkiinteistöihin matkaa noin 600 metriä. Toiminta ei vaaranna lähialueen asutuksen ilmanlaatua eikä naapuritilojen muulle käytölle, kun otetaan huomioon esitetyt pölyntorjuntakeinot ja suojaetäisyydet.

Laitoksen eri työvaiheissa käytetään nykyaikaista ja kunnossa olevaa kalustoa, joka huolletaan ajallaan. Porauskalustona käytetään poravaunua, joka on varustettu pölynkeräyslaitteistolla. Louhinnassa käytetään parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisia laitteita. Murskauslaitoksena käytetään suojausasteeltaan B- luokan laitosta, jossa pölyn haitallinen leviäminen ympäristöön voidaan estää kastelemalla.

Polttoaineiden ja muiden aineiden varastointi, sähkön ja veden käyttö

Alueella ei varastoida poltto- eikä voiteluaineita. Alueella ei varastoida räjähdäaineita. Toiminnassa tarvittava vesi otetaan louhoksen pohjalta erillisestä pumppauksen vesialtaasta. Toiminnassa tarvittava sähkö tuotetaan aggregaatilla.

Toimintaan liittyvät riskit ja niihin varautuminen

Kiviainesten valmistukseen ei liity merkittäviä onnettomuusriskejä. Murskauskaluston tekniikkaa voidaan rinnastaa normaaliin maarakennuskalustoon. Toiminnasta mahdollisesti aiheutuva ympäristön pilaantuminen voisi johtua öljyvahingosta tai luvattomien kuormien tuonnista alueelle.

Alueella on tehty ennen louhintatyön aloitusta kohdekohtainen riskien arviointi. Louhoksen toiminnan suurimmat riskit ovat öljyvahingot ja räjäytystyön mahdolliset heitteet. Räjäytykset suorittaa alan koulutuksen saanut henkilö. Ammunnan aikana työntekijät siirtyvät alueelta suojaetäisyyden päähän. Murskauslaitos on varustettu hätäkatkaisimilla.

Jyrkät rintaukset rajataan maavallein ja aidataan lippusiimalla putoamisten estämiseksi. Alueelle on pääsy ainoastaan lukittavan puomin kautta. Räjähdys- ja polttoaineita ei säilytetä alueella, vaan ne tuodaan paikalle käyttöpäivänä. Työmaalle varataan riittävästi imeytysmateriaalia öljyvahingon varalle. Mahdollisen vahingon sattuessa ryhdytään välittömästi tarpeellisiin torjuntatoimiin ja ilmoitetaan vahingosta Keski-Pohjanmaan pelastuslaitokselle ja valvontaviranomaiselle.

Työmaalla on alkusammutuskalusto sekä ensiapulaukku, joiden käyttöön henkilökunta on saanut opastuksen. Suojavarusteet ovat asianmukaisesti käytössä. Poikkeustilanteessa laitokset pysäytetään ja vika tai häiriö korjataan.

Toiminta ottoalueella ja pohjaveden suojelu

Toiminta-alueella käytetään mahdollisimman tehokkaita ja kehittyneitä koneita ja laitteita. Toimintaan tarvittavista laitteistosta ja kalustoista mahdollisesti aiheutuvat vuodot maaperään on estettävä jo ennalta asianmukaisilla suojauksilla ja muilla varotoimenpiteillä. Nestemäisten polttoaineiden, voiteluaineiden ja muiden pohjavedelle vaaraa aiheuttavien aineiden varastointialueet sekä kuljetus- ja maansiirtokaluston pysäköintialue on sijoitettava tukitoiminta-alueelle.

Suunnitelma-alueella ei ole pohjavesialueita. Toiminta-alueella ei säilytetä poltto- eikä voiteluaineita. Tarvittavat poltto- ja voiteluaineet kuljetetaan alueelle huoltoautolla ja perävaunulla ja käytön jälkeen viedään pois alueelta.

Ottotoiminnan aikana on huolehdittava alueen siisteydestä ja jätehuollosta. Jätteet on varastoitava siten, että mahdolliset vuodot astioista eivät aiheuta valumia maaperään. Jäteöljy ja talousjäte on toimitettava asianomaisille keräyspaikoille viranomaisten vaatimusten mukaisesti. Alueella ei saa polttaa eikä sinne saa haudata jätteitä.

Mahdollisen pienenkin öljyvahingon sattuessa tulee tilanteen paheneminen estää ja ryhtyä toimenpiteisiin öljyyntyneen maan poistamiseksi. Asiasta tulee ilmoittaa välittömästi ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ympäröiviltä alueilta ei tule johtaa pintavesiä ottamisalueelle, josta ne kulkeutuisivat pohjaveteen. Mikäli ottamistoiminnan aikana on tarvetta pölynsidontaan, on se suoritettava puhdasta vettä käyttäen. Ottamisalueelle ei tule varastoida tai haudata kiinteitä tai nestemäisiä jätteitä.

Ottamisalueelle asennettavaan tauluun merkitään toimijan, ympäristönsuojeluviranomaisen puhelinnumero sekä yleinen hätänumero mahdollisia hätätilanteita varten.

Ottotoiminnan aikana on huolehdittava alueen siisteydestä ja jätehuollosta. Jätteitä ei saa säilyttää siten, että siitä aiheutuu naapurikiinteistöjen talousveden pilaantumisvaaraa. Jätteet on varastoitava siten, että mahdolliset vuodot astioista eivät aiheuta valumia maaperään. Jäteöljy ja talousjäte on toimitettava asianomaisille keräyspaikoille viranomaisten vaatimusten mukaisesti. Alueella ei saa polttaa eikä sinne saa haudata jätteitä.

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) soveltaminen ja ympäristöasioiden hallinta

Lupahakemuksen mukaisessa toiminnassa käytetään parasta mahdollista käyttökelpoista tekniikkaa. Tämä tarkoittaa mahdollisimman tehokkaita ja kehittyneitä, teknisesti ja taloudellisesti käyttökelpoisia koneita ja laitteita. Koneet huolletaan säännöllisesti mikä pienentää polttoaineen kulutusta ja sitä kautta päästöjä ilmaan. Murskaus-, louhinta- ja kuljetustyössä käytettävät diesel- ja polttomootorit täyttävät nykyaikaisille työkoneille asetetut päästönormit.

Kiviainestuotannon parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta on julkaisu ”Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa”, johon on koottu taustatietoa mm. alan parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta (BAT).

Murskausasema on myös osittain koteloitu ja varustettu vesikastelu järjestelmällä melu- ja pölypäästöjen vähentämiseksi. Pölyämistä pyritään pitämään mahdollisimman pienenä työsuojelullisista syistä, koska pölyn vaikutukset kohdistuvat lähinnä alueen työntekijöihin.

Melua pyritään vähentämään sijoittamalla murskauslaitos mahdollisimman lähelle louhittua rintausta ja alas louhinta-alueen pohjalle varastointikasojen suojaan. Myös kiviaineksen putoamiskorkeuden säätäminen mahdollisimman pieneksi vähentää melun syntyä.

Melupäästöjä vähennetään käyttämällä huollettuja nykyaikaisia murskauskalustoja.

Alueen siistiminen ottotoiminnan aikana ja sen jälkeen

Ottoalueen siisteydestä huolehditaan koko toiminnan ajan ja lopullinen ympäristön siistiminen tehdään heti ottamistoiminnan loputtua. Luontoon kuulumattomat rakenteet, romut ja jätteet viedään asiaankuuluviin keräilypaikkoihin.

Louhinnan yhteydessä syntyneitä ylijäämäkiviaineksia sekä pois siirrettyjä pintamaita käytetään suojavallien rakentamiseen.

Louhoksen ympärille rakennetaan vankka suoja-aita ottotoiminnan loputtua. Aidan minimikorkeus on 1500 mm maanpinnasta ja se "pultataan" tai juotetaan porattuun reikään juotosmassan avulla kallioon tukevasti kiinni. Aita rakennetaan 1,5–2 m päähän jyrkänteen reunasta alkaen kohdasta, jossa luiskan/jyrkänteen korkeus on yli 2 m. Aidan päät käännetään jyrkänteeseen väliin pääsän vaikeuttamiseksi.

Ottoalueen reunat ja varastoalue maisemoidaan. Louhinta suoritetaan leikkauspiirrosten mukaisesti siten että luiskat tehdään 8:1. Ottotoiminnan loputtua alueelle muodostuu vesiallas ja reuna-alueet jätetään metsittymään luontaisesti.

Vaikutukset ympäristön luonnonarvoihin

Ympäristölle arvioidaan aiheutuvan murskauksen aikaisesta toiminnasta vain pöly- ja meluhaittaa, joka on kuitenkin luonteeltaan tilapäistä ja lyhytkestoista. Tarvittaessa pölynsidontaan käytetään puhdasta vettä.

Ottamisalue ei tule erottumaan merkittävästi paikallismaisemassa, koska sen ympäristö on lopputilanteessa pääosin korkeammalla kuin itse ottamisalue. Toiminnan maisemavaikutukset ovat suurimmat katsottaessa aluetta Vt-13:sta Koivukoskenmäen suunnasta, muihin ilmansuuntiin vaikutukset rajautuvat itse toiminta-alueelle ja sen välittömään läheisyyteen. Toiminta-alue näkyy valtatielle vain tietystä kohdin katsottuna. Suunniteltu toiminta ei muuta oleellisesti kaukomaiseman nykytilaa, sillä alueella on jo ennestään kalliokiviaineksen ottoa.

Tiedossa ei ole, että hakemuksen mukaisella alueella olisi erityisiä luontoarvoja. Ottamisalue on Keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa merkitty maa-ainestenottoalueeksi. Merkittäviä luontoarvoja ei menetetä. Maa- aineksen ottaminen ei aiheuta huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Maanpinnanmuodot muuttuvat suunnitellulla ottamisalueella toiminnan vuoksi. Ottamisalue ja sen lähimaasto on metsätalousmaata, josta metsä on jo aiemmin hakattu pois.

Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset ovat vähäisiä, sillä ottamisalueella ja sen lähiympäristössä elävälle lajistolle soveliaita vastaavia elinympäristöjä on lähialueella. Ottamistoiminnan jälkeen eläimet voivat käyttää aluetta elinympäristönään kuten tähänkin asti. Kallioulouhokseen muodostuu toiminnan loputtua vesiallas, joka jopa lisää alueen eläimistön monimuotoisuutta.

Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita eikä tiedossa olevia muinaismuistoja, muinaishautoja tai merkittäviä sotahistoriallisia kohteita. Lähin muinaismuistokohde, tervahauta, sijaitsee noin 400 m:n päässä kiinteistöllä Marttila 21:280

Kun toiminnassa käytetään hakemuksessa esitettyjä pölyn- ja meluntorjuntakeinoja toiminnasta ei arvioida aiheutuvan merkittävää haittaa yleiseen viihtyvyyteen tai ihmisen terveyteen. Toiminta ei ole jatkuvaa, vaan urakkaluonteista. Ottamisalue sijoittuu suhteellisen suojaisaan paikkaan, eikä siihen ole laajalta alueelta näkyvyyttä. Asutukseen on lyhimmillään matkaa noin 600 m.

Murskauslaitoksen melutaso on noin 80–100 dBA, joka laskee lähimmässä häiriintyvässä kohteessa alle sallitun melutason 45 dBA.

Toiminnanharjoittaja huolehtii alueen siisteydestä, eikä alueella säilytetä romua tai muuta asiaankuulumatonta tavaraa. Mikäli alueen toiminnasta aiheutuvasta melusta tai pölystä tulisi valituksia, selvitetäisiin melun/pölyn lähde ja valituksiin

reagoitaisiin tarpeen mukaan. Alueella työskennellään noudattaen työturvallisuuslain mukaisia työskentelytapoja.

Koko alue pyritään saattamaan sopusointuun ympäröivän maaston kanssa mahdollisimman nopeasti ja niin hyvin, kuin se olosuhteet huomioiden on mahdollista.

Toiminnan tarkkailu ja raportointi

Kalliokiviainesten otettu määrä ja laatu ilmoitetaan lupaviranomaisille vuosittain maa-aineslain edellyttämällä tavalla. Työmaalla pidetään tarkastus joka työjakson alussa, jossa kartoitetaan riskitekijät työturvallisuuden ja ympäristövahinkojen varalta sekä sovitaan toimenpiteet ja tarkistetaan aikaisemmin sovittujen toimenpiteiden toteutuminen. Toiminnan aikana havaituista poikkeus-/häiriötilanteista raportoidaan työmaan johdolle.

Murskauslaitoksen toimintaa seurataan päivittäin ja seurattavia asioita ovat mm. päivittäinen tuotantoaika, tuotantomäärä, tehdyt tarkastukset, huollot, keskeytykset ja poikkeavat tilanteet. Toiminnasta aiheutuvia melua ja pölyä arvioidaan tuotannon aikana jatkuvasti aistinvaraisesti useamman henkilön toimesta. Louhintatyössä käytetty räjäytysaine, määrä ja räjäytyksien ajankohdat kirjataan päiväkirjaan.

Pintavesien laatua tarkkaillaan aistinvaraisesti säännöllisesti koko toiminnan ajan lähialueen ojista sekä selkeytysaltaasta. Pohjaveden korkeuden tarkkailua ei esitetä tehtäväksi, koska alueella ei tehdä louhintaa pohjavedenpinnan alla, joten vaikutuksia pohjavedelle ei oletettavasti muodostu louhinnan seurauksena.

Kaikilla eri valvontaviranomaisilla on esteetön pääsy alueelle. Ottamistoiminnasta mahdollisesti aiheutuvia haittoja tarkkaillaan eri viranomaisten esittämien vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan seuranta raportoidaan lupapäätöksien edellyttämällä tavalla. Mikäli havaitaan merkittävää haittaa ympäristölle, niin tällöin ryhdytään korjaaviin toimenpiteisiin päästöjen vähentämiseksi tai estämiseksi mahdollisimman pian. Mahdollisen ympäristövahingon sattuessa aloitetaan torjuntatoimet välittömästi ja ympäristövahingoista ilmoitetaan aina viipymättä kunnan pelastuslaitokselle ja ympäristöviranomaiselle.

Jätteet

Hakija ilmoittaa hakemuksessaan, että jätteitä arvioidaan syntyvän seuraavasti:

- yhdyskuntajäte 100 kg/v
- metallijäte 100 kg/v
- jäteöljy 300 kg/v
- kiinteä öljyjäte jos syntyy 30 kg/v

Öljyjätteet toimitetaan ongelmajätteiden keräykseen. Metallijätteet toimitetaan metalliromun vastaanottoon. Yhdyskuntajäte toimitetaan asianmukaiseen jätehuoltoon.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen vireilletulosta on kuulutettu Perhon kunnan ilmoitustaululla ja hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä Perhon kunnan internetsivustolla ja teknisen toimiston ilmoitustaululla 21.6.2023-25.8.2023 välisenä aikana. Saatujen lausuntojen ja jätettyjen muistutusten perusteella hakija täydensi hakemustaan ja lupahakemus kuulutettiin uudestaan ajalla 3.10.2023-9.11.2023. Hakemuksen vireille tulosta on erikseen tiedotettu naapurikiinteistöjen omistajia sekä Taaleri Energia Operations Oy:tä.

Lausunnot, muistutukset, mielipiteet ja vastineet

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta, Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollolta (terveydensuojeluviranomainen) ja Kemikaali- ja turvallisuusvirasto TUKES:lta.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut alkuperäisestä hakemuksesta seuraavan lausunnon (25.8.2023):

Ympäristölupahakemuksen täydentäminen

ELY-keskus pitää ympäristölupahakemusta puutteellisena ja osin ristiriitaisena. Toimintaa koskevat tiedot ovat osin hakemuslomakkeella, osin ottosuunnitelmassa ja osin jätteenkäsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmassa. ELY-keskus huomauttaa, ettei hakemusasiakirjoihin liitetystä kuulutuksesta käy ilmi, että ympäristölupaa haetaan kiviaineksen louhinnan ja murskauksen lisäksi jätemateriaalien vastaanottoon, varastointiin ja käsittelyyn. ELY-keskus pitää näin ollen kuulutusasiakirjaa puutteellisena. Hakemuksesta ei käy ilmi mitä jätemateriaalia sijoitetaan suojavalliin tai maisemointirakenteisiin, eikä mihin nämä rakenteet sijoittuvat. Hakemuksessa ei ole esitetty maisemointisuunnitelmaa ja siihen liittyviä poikkileikkauspiirustuksia. Hakemuksesta ei myöskään käy ilmi, onko kyse ainoastaan maa-ainesten väliaikaisesta varastoinnista, vai maankaatopaikkatoiminnasta eikä kuinka maa-ainesten määrää

seurataan. Hakemus sekä jätteenkäsittelyn tarkkailu- ja seurantasuunnitelma ovat keskenään ristiriitaiset.

ELY-keskus katsoo, että hakemusta tulee täydentää ja selventää ennen luvan käsittelyä. ELY-keskus varaa itselleen mahdollisuuden lausunnon antamiseen täydennysten toimittamisen jälkeen.

Jätteiden käsittely

Jätteiden käsittelyn tarkkailu- ja seurantasuunnitelmaan tulee päivittää vastaanotettavien maa-ainesten laadun tarkkailu ja laatuvaatimukset ns. pima-asetuksen (Vna 214/2007) mukaisesti sekä betonijätteen osalta ns. mara-asetuksen (Vna 843/2017) mukaisesti. Betonijätteelle tulee laatia mara-asetuksen liitteen 3 mukainen laadunvarmistusjärjestelmä. ELY-keskus katsoo, että toiminnassa saa ottaa vastaan vain ns. mara-asetuksen laadun täyttäviä betonijätteitä.

Jätteen käsittelyn tarkkailu- ja seurantasuunnitelmassa on luvussa 2.3. esitetty toimet POP-jätteiden tunnistamiseksi. ELY-keskus toteaa, ettei lupaa tulee myöntää POP-yhdisteitä sisältävien jätteiden vastaanottoon ja välivarastointiin.

Toiminnanharjoittajan tulee erottaa jätteiden käsittelyalue selkeästi louhosalueesta sekä huolehtia, ettei jätemateriaalia pääse leviämään louhosalueelle. Kierrätysasfaltin- ja betonin sekä välivarastoitavan maa-aineksen osalta ELY-keskus toteaa, että välivarastointi saa kestää enintään 3 vuotta, mikäli materiaali toimitetaan hyödynnettäväksi.

ELY-keskus katsoo, että lupapäätöksessä tulee määritellä mitä tarkoitetaan puhtailla maa-aineksilla, joita toiminnassa on tarkoitus varastoida. ELY-keskuksen käsityksen mukaan puhtaina maa-aineksina voidaan pitää poiskaivettuja tai muutoin käytöstä poistettuja maa-aineksia, jotka alittavat valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaiset alemmat ohjearvot. Maamassojen haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää jo kaivuupaikalla ennen kuormien toimittamista vastaanottopaikkaan. Maankaatopaikalle ei saa välivarastoida muita kuin puhtaaksi luokiteltavia maamassoja.

Maamassojen mukana saattaa kulkeutua luonnolle, tai ihmisten terveydelle haitallisia vieraskasvilajeja. Tyypillisiä, maamassojen mukana leviäviä kasvilajeja ovat jättipalsami ja jättiputki. Maankaatopaikan viimeistelytyön yhteydessä on huolehdittava siitä, etteivät maankaatopaikalle tuotavilla pintamaiden mahdollisesti sisältävillä vieraskasvilajien siemenillä tai kasvinosilla aiheuteta vieraskasvilajin leviämistä ja merkittävää vahinkoa luonnon monimuotoisuudelle tai vaaraa terveydelle (laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 1709/2015).

ELY-keskus pitää tarpeellisena vakuuden asettamista jätteen käsittelytoiminnalle (maankaatopaikka) ympäristönsuojelulain 59 § mukaisesti.

Maa-aineslupahakemus

Kyseessä oleva ottamisalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella tai luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaalla alueella. Hakemuksessa tai ottamissuunnitelmassa ei ole ilmoitettu pohjaveden pinnan ylintä korkeustasoa. Valtioneuvoston asetuksen mukaan pohjaveden pinnan ylin korkeustaso on esitettävä hakemuksessa tai ottamissuunnitelmassa (MAA 1 §).

Kuivatusvesien johtaminen

Nykyisen louhoksen pohja on hakemusasiakirjojen mukaan tasolla + 155,25 m N2000. Louhos on täytynyt vedellä. Hakemuksen mukaan vanhaan louhokseen kertyneiden vesien pumppaamista jatketaan. Leikkauspiirustuksissa ei ole esitetty vanhan louhoksen vesipinnan korkeutta. Nyt haettavana olevan ottamisen päätyttyä louhoksen vesipinnan arvioidaan asettuvan tasolle + 159,00 mN2000. Vesien pumppausmäärät, vesienjohtamisreitti ja laskeutusaltaan mitoitus tulee esittää lupaviranomaiselle ennen lupapäätöksen käsittelyä. Mitoituksessa tulee huomioida, että pois johdettavat vedet eivät saa aiheuttaa vettymistä laskuojan varrella sijaitsevilla kiinteistöillä. Laskeutusallas tulee tyhjentää säännöllisesti.

Aiemman luvan voimassaolo

Ympäristö- ja maa-aineslupan ottamisalueeseen on hakemuksessa merkitty myös 18.3.2020 myönnetyn 18.3.2030 saakka voimassa olevan ympäristö- ja maa-aineslupan mukainen louhos ja varastointialue. Ottosuunnitelman mukaan ottaminen 2020 myönnetyn luvan alueella on päättynyt. Vuonna 2020 myönnetyn yhteislupan alueella tulee tehdä lopputarkastus, jonka jälkeen ympäristö- ja maa-aineslupa tulee ELY-keskuksen näkemyksen mukaan rauetua. Ottamisalueen rajausta tulee päivittää niin, että se koskee vain haettavan luvan mukaista toimintaa.

Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta

Toiminnassa on noudatettava valtioneuvoston asetuksen 800/2010 vaatimuksia. Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä. Tukitoiminta-alueiden maarakenteet on tiivistettävä siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja. Polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestettävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä.

Kuormauskalustoa tankattaessa ja huollettaessa on huolehdittava siitä, että polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään tai pohjaveteen.

Edellä mainitut seikat huomioon ottaen maa-aineksen ottaminen voidaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan toteuttaa niin, että siitä ei aiheudu maa-aineslain 3 §:n mukaisia haittoja.

Maa-aineslupaharkinnassa on otettava soveltuvin osin huomioon oheisessa liitteessä esitetyt asiat. Ympäristölupaharkinnassa tulee ottaa huomioon Suomen ympäristökeskuksen laatima opas Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuoannossa (Suomen ympäristö 25/2010).

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut päivitetystä hakemuksesta seuraavan lausunnon (6.11.2023):

Hakemusta on päivitetty vain osittain. Ottamissuunnitelma ja lupahakemus ovat joiltain osin keskenään ristiriitaiset.

Hakija hakee MAL 21§ ja YSL 199 § lupaa aloittaa toiminta ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta. Hakemuksessa ei kuitenkaan ole esitetty vakuutta toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta. ELY-keskus katsoo, ettei lupaa aloittaa muutoksenhausta huolimatta tule myöntää toiminnalle, jota ei voida ennallistaa, mm. louhinnalle.

ELY-keskus toteaa, ettei hakija ole täydentänyt jätteenkäsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaa ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti. Jätteiden käsittelyn osalta ELY-keskus uudistaa 25.8.2023 antamassaan lausunnossa esitetyt asiat.

ELY-keskus toteaa, ettei hakija ole esittänyt vanhan louhoksen vesipinnan korkeutta, arviota vesien pumppausmäärästä ja laskeutusaltaan mitoitusta, maisemointisuunnitelmaa ja siihen liittyviä poikkileikkauspiirustuksia ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti eikä ottamisalueen rajausta ole muutettu. Näiltä osin ELY-keskus uudistaa 25.8.2023 antamassaan lausunnossa esitetyt asiat.

Hakemuslomakkeen kohtaan 8 on merkitty ottamissuunnitelmaan nähden ristiriitaisesti, että pintavedet johdetaan pintavalutuksen kautta metsäojaan ja että veden mukana kulkeutuva kiintoaines pidättyy maaperään. Kallion murskaamisen, porauksen ja rikotuksen toiminta-ajat on merkitty keskenään ristiriitaisesti lupahakemuksessa ja ottamissuunnitelmassa. Betonimurskeen tuotantomäärää ei ole esitetty hakemusasiakirjoissa.

Muilta osin ELY-keskus viittaa 25.8.2023 antamaansa lausuntoon.

Luvanhakijan vastine Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntoon:

"Olen ollut yhteydessä puhelimitse ELY-keskuksen lausunnon ratkaiseseen [REDACTED] ja tiedustellut, miksi heidän lausunnossaan esittämänsä vaatimukset poikkeavat muiden alueella myönnettyjen lupien vaatimuksista. Heiltä on luvattu palata asiaan, mutta tämän vastineen jättöpäivän aamuun klo 8 mennessä ei yhteydenottoa ole kuulunut.

Vertailuesimerkkejä ovat mm. Kurikan kaupungin 26.5.2023 kiviaineksen ottamiseen myöntämän maa-ainesympäristölupaan tehdyt vaatimukset sekä kiviaineksen ottamiseen (hakijana Kuortaneen Sora ja Kuljetus Oy) sekä Kokkolan kaupungin 27.9.2023 tekemä päätös § 133 (Dnro 305/11.01.00/2023),

Sakeutusaltaan rakentamiselle ei ole tarvetta. Vesi pumpataan kalliokuoppaan, mistä se valuu pintavaluntana ojaan. Sakeutusaltaan rakentaminen hienojakoiseen hiesukuoppaan aiheuttaisi hienoaineksen liukenemisen pumpatun veden mukana, joten sen rakentaminen on suhteeton vaatimus. Veden pumppausmäärää ei voi ennakoita, sillä vettä ei tule muualta kuin sade- ja sulamisvetenä. Alue ei ole pohjavesialuetta eikä kallioseinämissä ole halkeamia, joista tulisi vettä. Suunnitelman laatimishetkellä louhoksen pohja on ollut kuiva.

Ottamisaalue on kiviainesta. Toiminnan lopettamisen jälkeen alue rajataan teräsverkkoaidalla (kun ulkoreunojen sijainti vahvistuu) eikä sitä tulla luiskaamaan. Kiinteän pysyvän aidan rakentaminen on katsottu riittäväksi - ja vaihtoehtoksi luiskaamiselle - aiemmin mainitsemisani lupapäätöksissä. Maisemointisuunnitelmaa ja poikkileikkauspiirustuksia ei ole tarpeen tehdä.

Betonijätteen murskaus tulee olemaan vähäistä ja satunnaista. Arviomme on maksimissaan muutama tonni kymmenessä vuodessa. Saattaa olla, ettei lainkaan. Murskaus on merkitty hakemukseen, jotta erittäin satunnaisille pienille erille ei erikseen tarvitsisi hakea lupaa. Alue ei tule olemaan betonijätteen kaatopaikka.

Mikäli ELY:n kanta yritystoimintaan kohtaan tulee jatkumaan erilaisena kuin muita alueella toimivia yrityksiä kohtaan, harkitsen vakavasti yhdenvertaisuuden ja suhteellisuuden selvittämiseksi oikeustoimia."

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto on antanut hakemuksesta seuraavan lausunnon:

"Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta haittaa pölyn, melun ja värinän takia. Vaikka lähimmät asukkaat sijaitsevat nk. Muraus-asetuksen (800/2010) etäisyyksien ulkopuolella, on syytä epäillä, että pohjoispuolella sijaitseville kiinteistöille on toiminnasta mahdollista aiheutua haittoja. Esitettyjä ottamissuunnitelmia noudattaen pölyn- ja meluntorjunta näyttäisi olevan hallinnassa mutta toisaalta haitan kärsijöiden yhteydenottojen perusteella on syytä epäillä, että pölyn ja värinän torjunta ei ole kaikilta osin ollut riittävää. Asutuksen huomioiminen räjäytyksistä ja murskauksesta ennalta ilmoittaen sekä vaikutuksia riittävästi tarkkailemalla esimerkiksi värinää ja pölylaskeumaa mittaamalla tai katselmuksin tulee lupaehtoja asetettaessa harkita. Louhosalueen turvallisuudesta ulkopuolisille tulee varmistua jyrkkien seinämien sekä räjäytysten huolellisella suojauksella.

Alue ei ole luokiteltua pohjavesialuetta ja pintavedet kulkeutuvat louhokselta pois päin lähimmästä asutuksesta. Vaikutuksia talousvedelle on kuitenkin suositeltavaa seurata, mikäli alueella on kunnallisen talousvesiverkoston ulkopuolisia asuinkiinteistöjä, jotka käyttävät yksityisiä kaivoja. Seuranta voisi tarkoittaa säännöllistä kaivojen pinnankorkeuden tarkkailua."

Hakijan vastine (20.11.2023) Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon lausuntoon:

"Lausunnossa viitataan "haitan kärsijöiden" yhteydenottoihin. Ensinnäkin missään puolueettomissa mittauksissa ei ole todettu aiemman toimintani aiheuttaneen kenellekään haittaa. Yhteydenotot ovat jatkumoa eräiden henkilöiden jatkuvalle, useita eri kanavia käyttämälle elinkeinotoimintani häiritsemiselle. Totean vielä, että louhoksella aiemmin toimineen yrittäjän aikana näitä "haittailmoituksia" ei ole tehty, vaikka tuolloin kaikki varotoimet olivat huomattavasti käyttämiäni heikompia, lähes olemattomia.

Louhosalueen turvallisuudesta tullaan huolehtimaan. Kiinteä teräsaita rakennetaan toiminnan loputtua. Alueella sijaitsevat talouskaivot sijaitsevat virtaussuunnan yläpuolella, joten toiminnalla ei ole niiden käyttämiselle haittavaikutuksia."

Hakija kertoo vastineessaan uudistavansa myös ympäristöterveydenhuollon lausuntoon 24.8.2023 antamansa vastineen koskien vesien tarkkailua:

" Kuten Ympäristöterveydenhuollon lausunnossa todetaan, alue ei ole pohjavesialueeksi luokiteltua ja mahdollisen laajan pohjavesiselvityksen vaatiminen olisi kohtuutonta,

aiheetonta ja suhteellisuus periaatteen vastaista. Talousveden korkeuksien mittauksessa 25.8.2023 todettiin, että tilalla Nevanperä (584-401-19-108) louhoksessa olevan vedenpinnan korkeus oli 155.68, tilalla Pohjola (584-401-22-55) olevan talousvesikalvon vedenpinnan korkeus oli 162.2. Lisäksi louhoksen ohi virtaavan Limakonojan pohjakorkeus oli 153.99. Louhoksesta tulevan veden virtaamasuunta- eli Limakonojan - on pois päin talouksista. Tämän johdosta katson, että vaaraa talousvesien pilaantumislle luvan mukaisen toiminnan johdosta ei ole.”

Kemikaali- ja turvallisuusvirasto TUKES on antanut hakemuksesta seuraavan lausunnon:

”Räjähteiden valmistusta, varastointia ja käsittelyä säädellään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005, myöhemmin kemikaaliturvallisuuslaki) nojalla säädetyllä Valtioneuvoston asetuksella räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015) ja Valtioneuvoston asetuksella räjähteiden valmistuksen, käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (1101/2015). Räjäytystyömaista säädetään myös työsuojelulainsäädännössä. Näitä säädöksiä ovat mm. työturvallisuuslaki (738/2002), panostajalaki (423/2016) sekä valtioneuvoston asetus räjäytys ja louhintatyön turvallisuudesta (644/2011).

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) valvoo ja myöntää lupia tilapäisille ja pysyville räjähdetarasteille. Tilapäisellä varastolla tarkoitetaan kemikaaliturvallisuuslain sekä räjähteiden valvontaa koskevan asetuksen 819/2015 mukaisesti sellaista räjähteiden varastointia, jota harjoitetaan tiettyä työmaata varten maksimissaan kaksi vuotta. Koneurakointi ja Kuljetus J. Isomöttönen Oy ei ole hakenut eikä yritykselle täten ole myönnetty Tukesin toimesta räjähteiden tilapäisen tai pysyvän varastoinnin lupaa. Täten yrityksellä ei ole sellaisia räjähdetarasteja, joihin kohdistuisi Tukesin valvontaa. Toiminnanharjoittaja saa kuitenkin VNa 644/2011 mukaisesti säilyttää työpaikalla räjäytyssuunnitelman mukaista päivän tarvetta vastaavan määrän räjähdettä. Tämä säilytys ei edellytä varastointilupaa Tukesilta edellyttäen, että kaikki räjähteet käytetään päivän aikana tai palautetaan hyväksytyyn varastoon. Toiminnanharjoittaja, joka elinkeinotoimintana harjoittaa räjäytys- ja louhintatyötä, saa lisäksi säilyttää enintään 60 kg louhintaräjähteitä hallinnassaan olevassa asianmukaisessa tilassa.

Räjähteiden siirtoon Suomessa tarvitaan siirtotodistus, jonka myöntää hakemuksesta Tukes. Koneurakointi ja kuljetus J. Isomöttönen Oy:lla on voimassa oleva räjähteiden siirtotodistus. Räjähdysaineiden kuljetus ei muilta osin kuulu Tukesin toimivallan piiriin kuten ei myöskään räjähteiden käyttö työmailla. Kemikaaliturvallisuuslain noudattamista räjähteiden käytön ja kuljetuksen osalta valvoo poliisi. Työturvallisuuslain ja panostajalain valvonta puolestaan kuuluu aluehallintovirastolle.”

Päivitetystä hakemuksesta on jätetty yhteensä kuusi muistutusta. Luvan hakijaa on pyydetty antamaan vastineet jätettyihin muistutuksiin.

Taaleri Energia Operation Oy:n muistutus:

”Räjäytys- ja louhintatöissä noudatetaan Valtioneuvoston asetusta räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta (Vna 64/2011). Asetuksessa on määrätty, että louhinnoista on tehtävä räjäytyssuunnitelmat. Räjäytyssuunnitelmissa tulisi ottaa huomioon tuulivoimalan läheisyys louhittavasta kohteesta ainakin seuraavissa kohdissa:

- Reikien suuntaus ja nallitus niin, että kivien sinkoutumisen todennäköisyys tuulivoimalaa tai asuttuja kiinteistöjä kohti on minimaalinen

- Momentaaninen räjähdysainemäärä ja nallitus niin, että tärinä ei ylitä tuulivoimalan perustusten tai sähkölaitteiden ja kojeiden tärinän raja-arvoja

Tuulivoimalan perustus on teräsbetonirakenne, joka voi vaurioitua, jos räjäytyksestä johtuva tärinä on liian voimakasta. Lisäksi tuulivoimalassa on sähkölaitteita ja kojeita, jotka voivat olla herkkiä tärinälle. Tämän vuoksi louhoksen omistajan tulisi pitää kahta tärinämittaria tuulivoimalan perustuksessa. Kahdella tärinämittarilla pienennetään riskiä, jonka viallinen tai väärin asennettu tärinämittari voi aiheuttaa. Tärinämittareiden tulee olla kolmikomponenttimittareja, joilla mitataan heilahdusnopeutta, kiihtyvyyttä, taajuutta ja amplitudia.

Yleisesti louhintatyömailla ensin suoritetaan räjäytys pienemmällä räjäytysainemäärällä, jotta louhinnan tärinävaikutus saadaan todennettua tärinämittarilla. Tuulivoimalaitoksen omistajan tärinäkonsultti vertaa tuloksia tuulivoimalan perustuksen sekä tarvittaessa sähkölaitteiden ja -kojeiden tärinän raja-arvoihin. Jos tärinän komponenttien suuruus ei ole lähellä tärinän raja-arvoja, voidaan räjähdysainemäärää lisätä ja mittauksia jatketaan. Jos tärinän raja-arvo ylittyy, tulee kohde katselmoida mahdollisten vaurioiden vuoksi. Raja-arvon ylittyessä louhijan on muokattava räjäytyssuunnitelmaansa siten, että räjäytyksestä syntyvä tärinä saadaan pieneneään.

Tärinämittauksia on tuulivoimalassa jo nykyisin, joten näkemyksemme on, että mittauksia tulisi jatkaa ja asia huomioida kalliokiven ottosuunnitelmassa kohdassa 9. Melu, Tärinä ja Pöly. Räjäytysten suorittaja on oikeutettu katselmoimaan kohde ennen räjäytystöiden aloitusta tuulivoimayhtiön edustajan kanssa, varmistaakseen ettei perustuksessa ole vaurioita jo ennen räjäytystöitä.

Tuulivoimala on louhoksen räjäytysten aikana pysäytetty louhijan ennakkoilmoituksen mukaan. Vaadimme, että käytäntöä jatketaan ja louhoksen omistaja ilmoittaa Taaleri Energialle hyvissä ajoin ennen räjäytystöitä räjäytysajankohdan, jotta voimala voidaan pysäyttää räjäytystyön ajaksi.

- Louhoksen omistajan tai louhijan tulee tehdä yleisluonteinen ennakkoilmoitus Taaleri Energialle noin 14 vrk ennen räjäytystä, jossa ilmoitetaan räjäytyksen suunniteltu ajankohta.
- Lisäksi viimeistään 4 tuntia ennen räjäytystä tulee tehdä ilmoitus räjäytyksen tarkasta ajankohdasta, sillä ennakoimattomasta tuulivoimalan pysäytyksestä on haittaa tuulivoimalan omistajalle ja sähköjärjestelmälle.
- Räjäytystyön päätyttyä louhijan tulee mahdollisimman pian tehdä ilmoitus Taaleri Energialle, jotta tuulivoimalan voi jälleen käynnistää.

Ilmoitukset tulee tehdä sähköpostilla osoitteeseen tcm-team@taaleri.com. Pysäyttämällä voimalan tärinästä johtuvat riskit voimalalle minimoidaan. Yllä mainittu toimintatapa räjäytysajankohdan ilmoittamisesta tuulivoimayhtiölle tulisi mainita kalliokiven ottosuunnitelmassa.

Melun osalta hakemuksen osassa 9. Melu, tärinä ja pöly tulisi huomioida louhoksen tieltä kaadettavien puiden vaikutukset meluarvoihin ympäristössä. Samoin tulisi huomioida louhoksen toiminnan ja tuulivoimaloiden aiheuttaman yhteismelun vaikutus ympäristöön ja asutukseen.

Kalliokiven ottosuunnitelman kohdassa 10. toimintaan liittyvät riskit ja niihin varautuminen tulee huomioida mahdollinen tuulivoimalaan kohdistuva, räjäytystoiminnasta johtuva raja-

arvot ylittävä tärinä. Tärinä voi aiheuttaa häiriötä ja vaurioita voimalalle. Riskien tunnistamisella ja tässä muistutuksessa ehdotetuilla toimenpiteillä voimalalle kohdistuvan haitan todennäköisyys on minimoitavissa.

Hakemuksen kohdassa 6.2 Häiriöille alttiit kohteet ei ole mainittu 200–300 metrin päästä louhoksesta sijaitsevaa tuulivoimalaa. Ohjeen mukaan kohteet, jotka sijaitsevat alle 500 metrin etäisyydellä pitää mainita. Kohdassa Muu häiriölle altis kohde tulisi mainita tuulivoimala ja sen etäisyys.

Kohdassa 6.9 Melu tärinä sekä toimet niiden vähentämiseksi tulisi mainita tuulivoimala. Kohdassa tärinävaikutukset ja toimet niiden vähentämiseksi tulisi mainita tuulivoimala, sen tärinämittaus, sekä mahdollinen reagointi räjäytyssuunnitelmaan, jos tärinän raja-arvot ylittyvät.

Hakemuksen kohdassa 10. toiminnan tarkkailu, mittausmenetelmä ja -laitteet pitäisi mainita tuulivoimalan perustuksen tärinämittarit, niiden tyypit ja perustusten tarkkailu vaurioiden varalta. Muistuttajan näkemys on, että tärinämittauksille on erityinen syy.”

Hakijan vastine Taaleri Energia Operation Oy:n muistutukseen:

”Taaleri Energia ei ole esittänyt minkäänlaisia vaatimuksia tärinämittauksille alueen edellisen omistajan suorittaman louhinnan/murskauksen aikana. Tuolloin ottoalue on sijainnut vielä lähempänä tuulivoimaloita. Tuulimyllyjen sijaintia valitessaan Taaleri Energia on ollut tietoinen ottoalueen läheisyydestä, jonka on voinut immissiohaittana ottaa huomioon voimaloiden sijaintipaikkaa valitessaan.

Tärinämittarit ovat erillisen louhintaurakoitsijan, joten niiden tyyppin ilmoittamista etukäteen ei voida vaatia. Taaleri Energialla on mahdollisuus itse toimittaa haluamansa mittarit ennen louhinnan aloittamista, jolloin ne otetaan kyllä käyttöön. Louhinnassa käytettävät panosmäärät ovat olleet pienimpiä, mitä louhinnassa kannattavasti voidaan käyttää, eikä niiden määrää ole tarkoitus nostaa. Aiemmasta toiminnastani ei ole aiheutunut vahinkoa. Nyt ottoalue vielä etääntyy, joten riskin määräkin vähenee.”

Muistutus, kiinteistön 584-401-19-113 omistajat:

”Koneurakointi ja Kuljetus J. Isomöttönen Oy hakee maa-aines- ja ympäristölupaa Nevanperän 584-401-19-108 ottamisalueelle. Aiemmasta ottamistoiminnasta on ollut haittaa ja tullut vaurioita kiinteistöihimme. Toiminnan seurauksena on esiintynyt myös melu ja pölyhaittaa. Näistä vaurioista ja haitoista on tehty huomautuksia Perhon kunnan ympäristösihteerille/rakennustarkastajalle.

Louhoksella suoritettavat räjäytykset aiheuttavat keinotekoisia maanjäristyksiä peruskalliossa ja aiheuttavat siten vähitellen louhoksen lähellä sijaitsevien kiinteistöjen perustuksien rikkoutumista. Räjäytyksistä syntyvän tärinän voimakkuuteen vaikuttaa paljon ympärillä oleva maasto ja maaperä. Lupahakemuksessa ei ole huomioitu louhoksen ja lähimmän asuinrakennuksen välissä olevaa maastoa, joka on entistä suoaluetta. Pohjaveden pinta on 1-1,5 metriä maanpinnasta. Voimakkaan räjähdysen aiheuttama tärinä etenee tällaisessa maastossa aaltomaisesti, eikä välttämättä vaimene kohdatessaan rakennuksen perustuksen alla olevan moreenikerroksen ja siirtyessään siitä rakennuksen perustuksiin ja rakenteisiin.

Aiemman ottamistoiminnan seurauksena on kiven poraamisesta, rikkomisesta ja murskauksesta aiheutunut häiritsevää meluhaittaa arkipäivien lisäksi myös viikonloppuisin. Lupahakemuksen kohdan 6.9. mukaan melua aiheuttavien työvaiheiden äänitaso on keskimäärin alle 50 dBA, jonka täytyy ehdottomasti olla virheellinen tieto. Ottosuunnitelmassa mainitaan vain murskauksesta syntyvä melu, joka on lähtötasoltaan 85-100 dB.

Taulukossa 7 (Suomen ympäristö 25/2010, Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa) kiviainestuotannon melulähteiden kokonaisäänitehotasosta on arvio seuraaville louhinta- ja murskausmelulähteille:

Porausvaunu 120-125 dB
Vaimennettu porausvaunu 111 dB
Murskaus 122-126 dB
Rikotin 113-118 dB
Kauhakuormaaja/maansiirtokone 108-115 dB
Kaivinkone 110-116 dB

Melua on hakemuksessa arvioitu muutenkin hyvin niukasti, vaikka melu on toiminnan keskeisiä ympäristövaikutuksia. Hakemuksessa ei ole mainintaa, suoritetaanko melua aiheuttavia toimintoja samanaikaisesti esimerkiksi murskaus, kiven rikottaminen ja poraus. Tällöin tulisi olla maininta näiden yhteisvaikutuksista ja kokonaismelusta. Hakemuksessa ei ole mainintaa mistään louhoksen pohjoispuolelle asetettavista melua vaimentavista murskevarastointikasoista. Melun leviämisen osalta hakemukseen ei ole liitetty myöskään melumallinnusta, joka on tavanomainen hakemus ympäristölupahakemuksiin.

Hakemuksessa mainitaan, että ”murskauslaitoksena käytetään suojausasteeltaan B-luokan laitosta, jossa pölyn haitallinen leviäminen ympäristöön voidaan estää kastelemalla silloin, kun lämpötila on nollan yläpuolella”. Lämpötilan ollessa pakkasen puolella ei pölynsidontaa ole toteutettu millään tavalla, koska murskauskalusto on vanhaa, eikä niissä ole asianmukaisia koteloitteja pölyhaittojen estämiseksi.

Sään ollessa plussan puolella kastelu on suoritettu louhoksen pohjalle kerääntyneestä pohjavedestä. Näin ollen on ristiriitaista, että kastelu suoritetaan likaisella muun muassa räjähdysaineiden jäämiä sisältävällä vedellä, vaikka kastelu tulisi suorittaa puhtaalla vedellä.

Erityishuomiona lupahakemuksessa on uutena toimintona tiettyjen jätejakeiden (asfaltti, betoni) vastaanotto ja käsittely (murskaus). Kyseinen asia on mainittu kuulutuksessa, mutta näiden aiheuttamista meluhaitoista ei ole mainintaa, ja tämä tapahtuu louhosmontun ulkopuolisella alueella, joten näiltä osin kuulutus puutteellinen.

Hakemuksessa väitetään, että ”tärinä ei suurella todennäköisyydellä aiheuta vaurioita lähimmissä kohteissa ja paikka on etäällä kaikesta häiriintyvästä”. Kiistämme tämän jyrkästi, koska meillä on runsaasti todisteita aiempien saman yrittäjän tekemien räjäytysten aiheuttamista vaurioista kiinteistössämme. Lisäksi louhokselta kantautuva melu on todella häiritsevää, eikä hakemuksessa esitettyjä toiminta-aikoja ole kaikilta osin noudatettu. Melua haittaavaa toimintaa on harjoitettu myös viikonloppuisin ja pyhäpäivisin.

Ympäristölupahakemuksessa ei ole selkeästi lain mukaista selvillä olovelvollisuutta, josta ilmenisivät mahdollisen tulevan toiminnan ympäristövaikutukset, ympäristöriskit ja haitallisten aineiden vähentämismahdollisuudet (Ympäristönsuojelulaki 2000/86/5§).

Vaadimme, että edellä mainitut asiat otetaan huomioon ja lupaa tilalle Nevanperä ei myönnetä, koska kuulutuksessa on liian paljon puutteita ja ristiriitoja sen suhteen, mitä laki ja asetukset vaativat. Edellytämme louhimon ympäristötekijöistä asetuksen 800/2010 "Valtioneuvoston asetus kivilouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kiven murskaamojen ympäristönsuojelusta" olevien melun, tärinän ja pölyn selvitykset. Vaatimus perustuu meille jo syntyneiden vaurioiden myötä.

Vaadimme, että mikäli tilalle Nevanperä haetaan jatkossa lupaa, tulee seuraavien ehtojen täyttyä:

1. Ympäristötekijät tulee olla selvitettyinä
2. Louhosalueen ja asuinkiinteistöjen välille tehdään perusteelliset maaperätutkimukset ja kallion laatu tutkitaan rakojen ja halkeamien selvittämiseksi.
3. Lupahakemuksessa tulee olla melumallinnus.
4. Toiminnasta aiheutuvan melun yhteismäärä on arvioitava.
5. Luvan saajan tulee ilmoittaa lähimpien kiinteistöjen omistajille räjäyttämisen tarkka ajankohta ja louhoksella tulee noudattaa, mitä laki 390/2005 ja asetukset vaativat emulsioräjähteille.
6. Luvan saajan tulee tehdä oman laillisen toimintansa varmistamiseksi ennen ja jälkeen räjäytyksiä katselmukset ja videoinnit lähikiinteistöissä ja räjäytyksissä tulee käyttää virallisia tärinämittareita.
7. Louhinnasta ja murskauksesta ei saa syntyä ympäristöön leviävää pölyä.
8. Koska räjäytyksissä käytetään emulsiopohjaisia räjähdettäviä massiivisia määriä, niin räjäytysten yhteydessä tulee mitata ilma-aallon painetta. Avolouhinnassa tämä on yksi mahdollisten vahinkojen aiheuttaja.
9. Räjäytystoimintaa ei saa aloittaa ennen kuin räjähteiden varastointi ym. luvat on hoidettu asianmukaisesti kuntoon. Myös ympäristönsuojelulaki ja maa-aineslaki edellyttävät, että nämä Tukes:n luvat on oltava voimassa.
10. Valvontaviranomaisella tulee olla raportit louhittavasta määrästä, räjähdettävinemäärästä ja tärinämittareista.
11. Kunnan valvontaviranomaisen tulee varmistaa, että toiminta tapahtuu edellä olevat vaatimukset huomioiden ottamissuunnitelman ja myönnetyn ottamis- ja ympäristöluvan mukaisesti.
12. Louhoksen melukuormaa lisää toiminnassa olevien tuulivoimaloiden melu. Edellytämme, että toimivien tuulivoimaloiden melutaso tulee selvittää asetuksen 1107/2015 mukaisesti ennen kuin louhokselle voidaan harkita luvan myöntämistä.

Perhon kunta mainostaa itseään paikkana, jossa asukkaiden on hyvä elää. Taloudelliset ja poliittiset syyt eivät saa mennä asukkaiden asumisen ja hyvinvoinnin edelle. Muistutuksen alaista lupaa ei tule laittaa täytäntöön, ennen kuin asia on käsitelty ja päätös on lainvoimainen. Muistutamme, että tähän muistutukseen meidän tulee saada kuntalain mukaan asiallinen vastaus."

Hakijan vastine kiinteistön 584-401-19-113 omistajien muistutukseen:

" [REDACTED] vetoavat muistutuksessaan kiinteistöillensä tulleisiin vaurioihin. Nämä syytökset ovat perättömiä. Minkäänlaisia toiminnastani aiheutuvia vahinkoja heidän

kiinteistöilleen ei ole suoritetuissa tutkimuksissa todettu. [REDACTED] ovat eri kanavia käyttäen pyrkineet aiheuttamaan näillä väitteillä toiminnalleni haittaa. Hämmästelän myös sitä, että aiemman toimijan suorittaessa alueella räjäytys- ja murskaustöitä, eivät muistuttajat ole esittäneet toimijaa kohtaan minkäänlaisia valituksia. Kuten olen aiemmin todennut, ovat vahinkojen estämistoimeni huomattavasti paremmat kuin aiemman toimijan.

Murskaustoiminta on eriaikaista kuin kiven rikkominen ja poraus. Melua on estämässä pohjoispuolella maavalli. Katselmuksia ei lähikiinteistöillä ole voitu suorittaa, sillä muistutuksen tekijät ovat kieltäneet kiinteistöllään käynnin. Muistutuksessa on esitetty, että räjähteitä käytettäisiin massiivisia määriä. Tosiasiassa käytössä on pienimmät määrät, joilla urakoitsija yleensä tulee räjäytystyötä suorittamaan. Vuosittaisen ottomäärät on ilmoitettu ja ilmoitetaan NOTTO-rekisteriin. Räjähdemääriä ja tärinämittareita ei tarvitse ilmoittaa valvontaviranomaisille.”

Muistutus, kiinteistön 584-401-21-75 omistajat:

”Koneurakointi ja kuljetus J. Isomöttönen Oy (V-tunnus 180854,4), Taipaleentie 140 69980 Möttönen, on jättänyt Perhon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteislupahakemuksen. Toiminta sijoittuu Perhon kuntaan kiinteistölle Nevaperänharju 584-401-19-108.

Kiinteistöllämme 584-401-21-75, 584-401-21-276 on käytössä pohjavesikaivot, joista otetaan juomavesi. On syytä epäillä, että laajeneva maa-ainesottotoiminta tulee vaikuttamaan pohjaveteen ja sen myötä kiinteistömme juomaveteen, pohjaveden saastumisen ja vähenemisen muodossa. Jatkossa alueelle on tarkoitus vastaanottaa, murskata myös esim. betoni- ja asfaltti ym. jätettä, alue toimisi jatkossa näiden jätteiden varastoalueena.

Edellä mainituista syistä johtuen, hakemuksesta ei selviä, miten otto alueen pohjaveteen kohdistuvia vaikutuksia on tutkittu, ei löydy materiaalia pohjavesikartoituksesta, josta ilmenisi pohjaveden korkeus tällä hetkellä, sekä ottotoiminnan aikana, ei myöskään näytepisteitä, joista voidaan seurata pohjaveden alenemaa tai ylenemää, että pohjaveden laatua.

Ympäristölupahakemuksessa ei ole selkeästi lain mukaista selvilläolovelvollisuutta, josta ilmenisivät mahdollisen tulevan toiminnan ympäristövaikutukset, ympäristöriskit ja haitallisten aineiden vähentämismahdollisuudet (ympäristönsuojelulaki 2000/86/5§).

Teiden ja louhintatyömaan pölyjen estäminen vedellä ja suolaamalla on ympäristölle vaarallista. Hulevesien ja maantiesuolajien liukeneminen ja imeytyminen ympärillä oleviin kasveihin ja ravintoketjussa edelleen eläimiin aiheuttaa pitkäaikaisen ympäristöhaitan, tässä tapauksessa louhos/ varasto alueella murskattu käytetty asfaltti, sisältää runsaasti tie suoloja, hulevedet kuljettavat jäätymät ympäristöön ja pohjaveteen.

Tämä Nevanperän otto/varastointi alue on SUURI RISKI yhdessä Perhon kunnan kaatopaikan, jota ei ole suljettu suunnitelman mukaisesti, sakoaltaat vuotavat, pilaantuneet vedet kulkeutuvat limakon ojaan, joka kulkee kiinteistömme läpi päätyen perhonjokeen.

Yhteisvaikutuksena kiinteistömme talousvesikaivojen pilaantumisriski on äärettömän korkea.

Näistä syistä johtuen Nevanperänharju 584-401-19-108 hakemuksen mukaista maa-aineslain ja ympäristösuojelulain mukaista yhteislupahakemusta ei tule myöntää, eikä kuulutuksen mukaista toimintaa saa aloittaa ennen kuin sillä on lainvoimainen lupa.”

Hakijan vastine kiinteistön 584-401-21-75 omistajien muistutukseen:

”[REDACTED] muistutuksessaan esittämä kaatopaikan sulkemista koskeva asia ei vaikuta nyt käsiteltävään lupa-asiaan. Louhokselta pintavaluntana poistuvan veden virtaussuunta on poispäin heidän kiinteistöltään, eikä siten voi vastavirtaan kulkeutuen aiheuttaa heidän kaivojensa pilaantumista. Alue ei ole pohjavesialuetta. [REDACTED] omistaman kiinteistön kaivojen vesipinnan mittausta suoritetaan vuosittain. Mittaustulokset on ilmoitettu aiemmassa vastineessani.

Muistutuksen tekijä on huolissaan suolauksen vaikutuksesta talousvesikaivolle. Suolausta on tehty kiinteistöllä pölyhaittojen minimoimiseksi 1-2 kertaa kesässä ja nimenomaan [REDACTED] valittua kuntaan pölyhaitasta. Suolaaminen kiinteistölläni aiheuttaa huomattavasti vähemmän riskiä talousvesien saastumiselle kuin [REDACTED] omistaman kiinteistön virtaussuunnassa yläpuolisella Vehmassuontilla jo pitkään harjoitettu suolaaminen. Huomioitava on siis, että kiinteistöltäni virtaussuunta myös mahdollisen suolavesivaluman osalta on poispäin [REDACTED] omistamalta kiinteistöltä.”

Muistutus, kiinteistön 584-401-21-280 omistaja:

”Koneurakointi ja kuljetus J. Isomöttönen Oy hakee uutta maa-aines ja ympäristölupaa Nevanperän louhokselle. Perhon kunnan verkkosivuilta löytyy kuulutus aiheesta, jossa on liitteenä ottosuunnitelma ja kaivannaisjätehuoltosuunnitelma. Tutustuin aiheeseen ja haluaisin tietää kuinka vanhaa louhosta hyödynnetään hulevesien keräämiseen, kun vanhan louhoksen pohjan korko on +155.25 (n2000) ja vaihe 2 (0.85ha) ottotasoksi on määritelty suunnitelmassa +155.00 (n2000).

Suunnitelmaselostuksessa ei ole edelleenkään eritelty, mitä aluetta käytetään puhtaan kalliomurskeen, tuotavan betonin ja asfalttijätteen varastointiin. Aluekartasta löytyy vain yhteinen varasto ja tukitoiminta alue.

Ympäristöluvan ehto on, että alueen hule- ja valumavedet ei leviä ympäristöön puhdistamattomina. Alueelta puuttuu selkeytysallas, minkä vuoksi lupaehdot eivät täyty.

Alueelle ei voi myöntää maa-aines ja ympäristöluvan mukaista yhteislupaa. Toiminnalle ei voi antaa aloituslupaa ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta.”

Hakijan vastine kiinteistön 584-401-21-280 omistajan muistutukseen:

”[REDACTED] vaatimus selkeytysaltaasta on perusteeton. Lupahakemuksen mukainen käsittely on riittävä, mikä myös ELY-keskuksen kanssa käymissäni keskusteluissa kävi ilmi.”

Muistutus, kiinteistön 584-401-155-46 omistajat:

"Rintamamiestalomme, jota käytämme vapaa-ajan asuntona, on kärsinyt useita vuosia louhinnan aiheuttamista haitoista. Elokuussa 2020 räjähdys oli niin kova, että kylpyhuoneesta rikkoutuivat kaakelit ja kivijalka halkesi useista kohdista. Mielestämme maaperän ja peruskallion on täytynyt vaurioitua näissä useita vuosia kestäneissä räjäytyksissä.

Edellytämme louhimon ympäristötekijöiden selvitystä, sillä on selvää näyttöä, että räjäytykset ovat vaurioittaneet talomme rakenteita. Asetus 800/2010 .

Meluhaitat, joita räjäytykset, louhinta ja murskaaminen aiheuttavat ovat melkoiset. Haitat lisääntyvät voimakkaasti, mikäli lupa myönnetään betonin ja asfaltin välivarastointiin ja murskaamiseen. Lisäksi kunta on sallinut tuulivoimalat meluhaittoineen liian lähelle asutusta. Haluamme, että niiden meluhaitat tulee selvittää asetuksen 1107/2015 mukaisesti ennen kuin louhimon lupa käsitellään.

Louhintatyömaan pölyjen estäminen vedellä ja suolaamalla on ympäristölle vaarallista ja aiheuttaa pohjavesille ja ympäristön kasvillisuudelle haittaa. Louhimon edustalla on paljon viljeltyjä pelloja. Tuotantoeläimet kärsivät pelloille laskeutuvista saasteista ja pölystä. Ravintoketju päättyy ihmisiin, jotka syövät maatalouden tuotteita. Tontillamme, noin 5 metriä talosta, on 90:een metriin asti porattu kaivo, jonka vettä käytämme kasteluun ja saunomiseen. Pelkonamme on, että sekin saastuu.

Vetoamme ympäristönsuojelulakiin: 27.6.2014/527 §1 ja toivomme, että kunta ottaa sen huomioon ja antaa kuntalain mukaisen asiallisen vastauksen. Maa-ainesten ottamis – ja ympäristölupaa ei saa myöntää, ennen kuin lupa on lainvoimainen."

Hakijan vastine kiinteistön 584-401-155-46 omistajien muistutukseen:

"[REDACTED] vetoavat muistutuksessaan kiinteistöillensä tulleisiin vaurioihin. Nämä syytökset ovat perättömiä. Minkäänlaisia toiminnastani aiheutuvia vahinkoja heidän kiinteistöilleen ei ole suoritetuissa tutkimuksissa todettu."

Muistutus, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry:

"Suomen luonnonsuojeluliito Pohjanmaan piiri ry on tutustunut Koneurakointi ja kuljetus J. Isomöttönen Oy:n kuulutukseen vireillä olevasta maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisesta yhteislupahakemuksen materiaalista ja antaa siitä seuraavan lausunnon.

Toiminta sijoittuu Perhon kuntaan kiinteistölle Nevanperä 584–401-19-108. Alueella on ollut ottamislupa 250 000m³ -krt, jonka voimassaoloaika on päättynyt 31.12.2019. Kalliokiviainesta on otettu tuolloin n. 15000m³ -krt.

Vuonna 2020 Perhon kunta on hyväksynyt Isomöttösen ensimmäisen maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen. Tuolloin ottamisalueen kokonaispinta-ala oli 1,35 ha, josta varsinainen louhos 0,85 ha ja otettavan kallioaineksen kokonaisotto 50 000 m³ -ktr. Uusi lupahakemus on jätetty kuulutettavaksi 21.6.2023, jonka ottamisalueen pinta-ala on 2,55 ha ja otettava maa-aines kalliokiviainesta 90 000 k-m³. Ottolupaa haetaan 10 vuodeksi.

Uudistetussa lupahakemuksessa maa-aineslupan ja ympäristölupan yhteishakemuksessa SLL Pohjanmaan piiri katsoo olevan edelleen huomattavia puutteita.

1. Kaivannosta puuttuu hakemuksessa mainitut riittävän korkeat ja riittävän lujat aidat. Ottamisalueella on näin ollen jatkuva turvallisuusriski putoamiselle kaivantoon. Nämä aidat on mainittu: Ympäristölautakunnan pöytäkirjan ote 18.03.2020 OTTAMISALUE kohta 4. "Ottamisalueen ympärille on rakennettava pysyvä teräsverkkoaita." Nykyisessä hakemuksessanne teräsverkkoaita on muuttunut lippusiimaksi ja louhoksen ympärille rakennetaan vankka suoja-aita ottotoiminnan loputtua. Millä pöytäkirjan otteella nämä muutokset on sovittu? Louhoksen sijaitessa taajama-alueella tai sen läheisyydessä tulee se merkitä ja rajata selvästi ympäristöstä turvallisuuden varmistamiseksi.
2. Louhosalueella liikkuu rauhoitettu luontodirektiivin laji (liite II) metsäpeura sekä karhu (liite II (var.) ja IV), näille sekä muille eläimille ihmisestä puhumattakaan ei saa aiheutua tarpeettomia vaaratilanteita. Ottamisalueesta ei saa aiheutua missään toimintavaiheessa vaaraa ympäristölleen. Pelkät maapenkereet ja toiminnan aikainen lippusiima eivät ole riittävä suoja putoamiselle ja tämänhetkiset penkereet eivät ole yhtenäiset. Aidat tulee asentaa välittömästi louhoksen ottamisalueen ympärille.
3. Louhoksen valumavesien käsittelysuunnitelma on edelleen puutteellinen. Hakemuksessa tulee olla piirros mistä selviää tarkemmin louhoksen pois pumpattavien vesien saostus- ja lasketusaltaan rakenne, koko ja syvyys eli mitoistustiedot.
4. Alueelta poistettavista pintavesistä tulee ottaa näytteitä ja tarkkailla riittävän usein sekä kiintoaineen että haitallisten aineiden määriä. Kiintoainesta tai haitallisia aineita ei saa päätyä alapuolisiin vesistöihin tai Perhonjokeen.
5. Louhoksen suurimmat ympäristöpäästöt syntyvät räjäytyksissä. Hakemuksesta puuttuu kokonaan pintavesien suojelutoimet, joista oleellisin on räjähdysainepäästöjen hallinta. Ne eivät saa kulkeutua puhdistamattomina vesistöön ja näin aiheuttaa alapuolisen vesistön pilaantumista ja rehevöitymistä. Veteen liukenevat nitraatit voivat rehevöittää vesistöä tai pilata pohjavesiä. Polttoöljyllä voi olla pitkäaikaisia haittavaikutuksia maaperässä ja vesistössä.
6. Alueen melutasosta ei ole mallinnusta, toiminnasta aiheutuvasta melusta tulee tehdä selkeä melumallinnus, aistinvaraisuus ei ole riittävä toimi.
7. Louhoksen läheisyydessä olevien tuulivoimaloiden melupäästöt ovat jo sillä tasolla, että se aiheuttaa ympärivuorokautisen haitan lähialueen asukkaille sekä alueen eliöille. Vasanhoitoaikana ja lintujen pesimäaikaan (1.5.–31.7.) alueella ei saa murskata tai louhita. Suunnitelmassa on nyt lisätä louhoksen toiminnan aiheuttama melu, jolloin asutuksen tulisi olla entistä kauempana. LIITE: Tuuli Perho mall Limako 23.10.23.
8. Limakon tuulivoima-alueen melumallinnus on tehty virheellisesti, koska melupäästölle ei ole esitetty standardin mukaisia takuuarvoja. Lisäksi kunnan hallitus on tehnyt ympäristölautakunnassa päätöksen pöytäkirja 05.04.2023/§12. Tätä samaa päätöstä tulee soveltaa myös louhoksen toimintaan ja Limakon tuulivoiman meluyhteisvaikutuksiin. Melupäästöt tulisivat ylittämään raja-arvot reippaasti.
9. Alapuolisen ojaston maanomistajien kirjalliset sopimukset vesien johtamisesta puuttuvat edelleen liitteinä hakemuksesta.
10. Suunnitelmaselostuksessa toteatte, ettei louhinta-alue ole pohjavesialueella, sen lähiasukkailla on tietojemme mukaan omia kaivoja, josta he ottavat päivittäisen käyttövetensä. Näille kaivoille ei myöskään saa aiheutua pilaantumisvaaraa. On

käsittämättömäksi, että louhoksen toimija ei ole esittänyt mitään vesiensuojelutoimia ja ylipäättään, että louhos on sijoitettu koulun ja Perhon taajaman tuntumaan.

11. Jätteiden käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma on edelleen vajavainen.

12. Osayleiskaavan selosteesta 2014 ei käy ilmi kuvan kiinteistön louhostoiminta. Vain 200 metrin päässä louhoksesta on 210 metriä korkea tuulivoimala (3,0 MW). Louhoksella käytetään räjähteitä vuosittain 10–80 tonnia. Onko tutkittu että, tuulivoimalan perustus on edelleen kunnossa? Toteatte että räjäytyksistä aiheutuva värinä on lyhytkestoista, eikä se aiheuta suurella todennäköisyydellä vaurioita lähimmissä kohteissa, sillä häiriintyvät kohteet esiintyvät hyvin kaukana louhoksesta. Kuitenkin 200 m päässä on tuulivoimala, joka on myös häiriintyvä kohde. Räjäytykset saattavat aiheuttaa keinotekoisia maanjäristyksiä peruskalliossa ja siten aiheuttaa vähitellen louhoksen lähellä sijaitsevien tuulivoimalan perustuksien rikkoontumista, miten otatte tämän huomioon?

13. Suojaetäisyydet eivät tule vastaan, idässä tuulimylly 200 m päässä toiminta-alueesta. Mihin perustatte väittämäne, onko Perhon kunnalla määritelty suojaetäisyys tuulivoimalalle tällaisessa tapauksessa? Meidän saamien asiantuntijakyselyjen mukaan turvaetäisyys on 3 x tuulivoimalan napakorkeus eli 144 m x 3 = 432 m. Olettehan tietoisia että, pelastuslaitosten kumppanuusverkosto suosittaa palo- ja henkilöturvallisuuden osalta kaavausaloissa yli 1 MW tuulivoimaloilla 600 metrin turvaetäisyyttä asutukseen sekä vaarallisten aineiden laitoksiin ja varastoihin, ellei tuulivoimalalle laadittu vaaran arviointi edellytä tätä pienempää tai suurempaa etäisyyttä. SLL Pohjanmaan piiri katsoo louhoksella tehtävien räjäytystoimien olevan rinnastettavissa edellä mainittuun suositukseen.

14. Ympäristölupahakemuksessa ei ole tarkkaa tietoa räjäytysten suojaamisesta. Suunnitelma alueen suojaamisesta lentäviltä irtokiviltä puuttuu hakemuksesta, myös tältä osin hakemusta tulee täydentää.

15. Tuulivoimala ja louhos sijaitsevat niin lähellä toisiaan, että onnettomuuksien riski kasvaa merkittävästi. Riskejä ovat mahdolliset öljy- tai polttoainevuodot, räjähdysainevahingot, räjäytyksestä aiheutuva paineaalto, pöly ja sinkoilevat kivet. Tätä ei ole hakemuksessanne huomioitu.

16. Hakemuksessanne ei ole huomioitu lainkaan talven turvaetäisyyksiä, tuulivoimalan läheisyyden suhteen (jääheitteet).

17. Toimijan on tehtävä työmaasta louhinta- ja räjäytystöiden turvallisuussuunnitelma, joiden perusteella räjäytykset voidaan mitoittaa siten, ettei niistä aiheudu haittaa tai vaaraa toisen omaisuudelle tai alueen ympäristölle ja asutukselle.

18. Päästöt ilmaan tulee tarkentaa.

19. Ympäristölupahakemuksessa ei ole selkeästi lain mukaista selvilläolovelvollisuutta, josta ilmenisivät mahdollisen tulevan toiminnan ympäristövaikutukset, ympäristöriskit ja haitallisten aineiden vähentämismahdollisuudet (Ympäristönsuojelulaki 2000/86/5§).

SLL Pohjanmaan piiri toteaa lopuksi, että Koneurakointi ja kuljetus J. Isomöttönen Oy tulee saattaa yllä mainitut kohdat kuntoon ennen toiminnan jatkamista ja uuden luvan myöntämistä.

Muistutamme myös Perhon kuntaa: Suomen luonto, on kansallisomaisuuttamme, jonka monimuotoisuutta tulee perustuslain mukaisesti suojella. Suomessakin on käynnissä luontokato. Haluamme kuntalain mukaisen vastauksen muistutukseen.”

Hakijan vastine Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry:n muistutukseen:

”Teräsverkkoaidan rakentaminen toiminnan lopettamisen jälkeen on aiemmin mainitsemisani muiden toimijoiden lupapäätöksissä katsottu riittäväksi. Siihen asti alue rajataan lippusiimoin ja kieltomerkein. Ulkopuolisilla ei ole alueelle mitään asiaa ja eläinvahinkoja ei ole tapahtunut nykyisenkään toiminnan aikana, kun alue on ollut lippusiimoin varustettu.

Louhinta- ja murskaustoiminnassa merkittävin yksittäinen vesivaikutusten aiheuttaja on räjähtämättä jäävien räjähdysaineiden typpikuormitus. Räjähtämättä jäävien räjähdysaineiden vaikutus vesien typpipitoisuuksiin arvioidaan normaaliolosuhteissa vähäiseksi. Toiminnassa käytetään pääasiassa emulsioräjähdysaineita, jotka tyypillisesti räjähtävät täydellisesti ja joissa typpiyhdisteet ovat hitaasti liukenevassa muodossa. Näin ollen toiminnasta aiheutuvat typpipäästöt ovat vähäiset.

Alapuolinen ojasto on yksityisessä omistuksessa. Annan tämän vastineen allekirjoituksin luvan johtaa pintavedet ojaston kautta Limakon ojaan.

Totean, että louhoksen sijainti on kaavoituksessa hyväksytty ja matkaa koululle on n. 1,7 km.

Käsittääkseni Suomen Luontoliitto ei omista tuulivoimaloita eikä näin ollen sillä ole syytä ottaa kantaa niille mahdollisesti aiheutuviin vahinkoriskeihin eikä niitä koskeviin suojaetäisyyksiin. Ns. jäähteet tulevat tuulivoimaloista. Niiden päätyminen louhosalueelle ei kuulu luvan myöntämisessä käsiteltäviin asioihin.”

Hakijan vastineessa antama yhteenveto jätettyihin muistutuksiin ja lausuntoihin:

”Muistutuksissa oli otettu kantaa hulevesien hallintaan. Louhoksen ympärillä olevat maavallit estävät louhoksen ympäristön hulevesien valumisen louhosmonttuun. Liikenne- ja varastointialue on perustettu murskekerroksin, joka läpäisee hyvin vettä, eikä sieltä valu hulevesiä louhokseen. Murskeen alla on kallion pinta, joka viettää länteen eli louhoksesta pois päin. Alueen hulevedet suotautuvat metsämaahan.

Yksityishenkilöiden muistutuksissaan esille tuomat asiat ovat hätkähdyttävästi sanamuodoltaan ammattitoimijoiden kanssa yhtenevät. Herää varteen otettava epäily siitä, että yksityishenkilöt ovat keskustelleet eri tahojen kanssa ja näin ”värittäneet” tilannetta omalla näkemyksellään sekä pyrkineet vaikuttamaan muidenkin muistutusten sisältöön. Totean edelleen, että pyrkimys elinkeinotoimintani vahingoittamiseen on joidenkin taholta jatkuva, huolimatta esim. aiemmista sovintoneuvotteluista.

Pyydän, että Perhon ympäristölautakunta käyttää ratkaisuaan tehdessään sille lain suomaa harkintaa ja myöntää luvan, jonka ehdot ovat asianmukaiset, hallintolainkin säännökset huomioon ottavat. Ehtojen tulee olla samanlaisessa tilanteessa toimiville yrittäjille yhtenevät.”

Rakennustarkastajan päätösehdotus

Perhon kunnan ympäristölautakunta päättää myöntää Koneurakointi ja Kuljetus J. Isomöttönen Oy:lle maa-aineslain 4 §:n ja ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen maa-aines- ja ympäristöluvan kalliokiviaineksen ottamiseen, kallion louhintaan ja kiviaineksen murskaukseen sekä puhtaiden maiden vastaanottoon, betonin ja asfaltin välivarastointiin ja

murskaukseen.

Lupa aloittaa toiminta ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta myönnetään maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisesti. Lupamääräyksiä noudattaen toiminta täyttää ympäristönsuojelulain, maa-aineslain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Luvanhaltijan tulee noudattaa toiminnassaan seuraavia lupamääräyksiä:

Ottamisalue, kokonaisottomäärä ja alin ottamistaso

1. Lupa koskee hakemuksen ja ottamissuunnitelman mukaista 2,25 ha:n ottamisaluetta (josta varsinainen louhos 0,85 ha ja vanhan louhoksen osuus on 0,73 ha) tilalla Nevanperä 584-401-19-108.). Ottamisalueen koordinaatit (ETRS-TM35FIN) ovat P=7011752 ja I=372198 (MAL 11 §).

2. Otettava enimmäismäärä luvan voimassaoloaikana on enintään 90 000 m³-ktr. (MAL 11 §)

3. Alin sallittu ottamistaso on +155.00 m (N2000)

Toimet ennen ottamisen aloittamista

4. Ottamisalue on merkittävä maastoon ja alueelle on sijoitettava vähintään kaksi korkeuskiintomerkkiä ottotason seurantaan varten. Luvan haltijan on huolehdittava merkkien säilymisestä paikoillaan ja näkyvillä ottamisen aikana. (MAL 11 §, MAa 7 §)

5. Kalliokiviaineksen ottamista koskevien lupaehtojen noudattamisen vakuudeksi on ennen ottamistoiminnan aloittamista asetettava 8 000 €:n hyväksyttävä vakuus.

Jätteenkäsittelytoimintaa koskevien lupaehtojen vakuudeksi on asetettava ennen jättejakeiden vastaanottamista alueelle 1 000 €:n suuruinen hyväksyttävä vakuus.

Vakuuksien tulee olla voimassa vähintään 1 vuoden luvan voimassaolon päättymisen jälkeen, mutta kuitenkin niin kauan, että luvan jälkihoitovelvoitteet on kokonaisuudessaan suoritettu ja luvan valvontaviranomainen on ne hyväksynyt. (MAL 12 §, MAa 8 §, YSL 59, 60 §)

6. Ennen ottamistoiminnan aloittamista luvanhaltijan on pyydettävä valvontaviranomaiselta aloitustarkastuksen pitämistä alueella. Aloitustarkastukseen mennessä on määräysten 4 ja 5 mukaiset toimet oltava tehtyinä. (MAL 11 §, MAa 7 §)

Toiminta-aika ja tuotantomäärät

7. Melua aiheuttavat työt tulee keskittää arkipäiville klo 6–22 väliselle ajalle.

- murskaus on sallittua arkipäivinä klo 6.00–22.00 välisenä aikana.
- poraaminen on sallittua arkipäivinä klo 7.00–22.00
- rikotus on sallittua arkipäivinä klo 7.00–22.00
- räjäytykset tulee tehdä arkipäivinä klo 8.00–18.00.
- kuormausta ja kuljetusta voidaan tehdä ma-su klo 6.00–22.00

Toiminta ei ole sallittua juhlapyhinä.

8. Kiviaineksen vuosituotanto on enintään 150 000 t/vuosi. Kierrätettävän jäteasfaltin maksimimäärä on 3000 t lupa-aikana. Vastaanotettavan betonin maksimimäärä on 2000 t lupa-aikana. Puhtaiden maiden vastaanoton maksimimäärä on enintään 3000 m³ lupa-aikana. (YSL 52 §)

Melua, tärinää ja ilmapäästöjä koskevat määräykset

9. Laitoksen toiminnasta aiheutuva melu, toiminnan vaatima liikenne mukaan lukien, ei saa lähimpien asuin- tai vapaa-ajan käyttöön käytettävien kiinteistöjen piha-alueella ylittää A-painotetun ekvivalenttitason LAeq päiväohjearvoa 55 dB. Mikäli toiminnasta epäillään aiheutuvan meluhaittaa, voi valvontaviranomainen vaatia toiminnanharjoittajan selvittämään mittauksin äänitaso häiriintyvässä kohteessa. Mittausten tekijällä tulee olla riittävä kokemus ja asiantuntemus melumittauksista. (YSL 52, 62 §)

10. Murskauksen aiheuttaman melun leviämistä tulee ehkäistä murskaamon sijoittelulla siten, että louhoksen seinämät ja murskeen varastokasat mahdollisen tehokkaasti ehkäisevät melun leviämistä ympäristöön. Muiden toimintojen melun leviämistä tulee pyrkiä ehkäisemään siten kuin hakemuksessa on esitetty. (YSL 52 §)

11. Kiviaineksen käsittely ja varastointi sekä alueet, joilla työkoneet ja ajoneuvot liikkuvat, tulee järjestää ja hoitaa niin, että haitallinen pölyäminen estetään esimerkiksi kastelun avulla, toimintojen sijoittelulla ja parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönotolla. Pölynsidontaan ei saa käyttää ympäristölle haitallisia kemikaaleja. (YSL 52 §)

12. Lähimmässä häiriintyvässä kohteessa laitoksen ja siihen liittyvien toimintojen yhteinen pölyn leijumapitoisuus ei saa ylittää kahden tunnin keräysaikana arvoa 0,4 mg/m³.

13. Räjähälytyksistä tulee tehdä yleisluonteinen ennakkoilmoitus Taaleri Energialle noin 14 vrk ennen räjäytystä, jossa ilmoitetaan räjähtäyksen suunniteltu ajankohta. Lisäksi viimeistään 4 tuntia ennen räjähtäystä tulee tehdä ilmoitus räjähtäyksen tarkasta ajankohdasta. Ilmoitukset räjähtäyksistä tulee tehdä Taaleri Energialle sähköpostilla muistutuksessa annettuun sähköpostiosoitteeseen.

14. Räjähtäytystyön päätyttyä tulee mahdollisimman pian tehdä ilmoitus Taaleri Energialle, jotta tuulivoimalan voi jälleen käynnistää. Tärinämittaustulokset tulee ilmoittaa viipymättä Taaleri Energialle.

15. Lähimmän tuulivoimalan perustuksesta tulee mitata tärinäarvot Taaleri Energian edellyttämällä tavalla. Räjähtäytystöissä tulee muutoinkin huomioida Taaleri Energian vaatimukset.

16. Toiminnanharjoittajan tulee mittauksin varmistaa, ettei tärinäarvot ylitä myöskään lähimpien rakennusten osalta. Räjähälytyksistä tulee tehdä ilmoitus lähimmän asuinrakennuksen (kiinteistö 584-401-19-113) omistajille vähintään vuorokausi ennen räjähtäystä.

Jätteiden käsittely ja jätehuolto

17. Asfalttijätettä (jätenimike 17 03 02) voidaan vastaanottaa ja käsitellä alueella maksimissaan 3000 t lupa-aikana ja jäte tulee varastoida sille varatulla alueella, mahdollisimman etäällä louhosmontusta. Varastoitavat jäteasfalttierät tulee hyödyntää kolmen vuoden kuluessa kunkin jäte-erän vastaanottamisesta alueelle. Toiminnanharjoittajan tulee tarkastaa asfalttijäte. Se ei saa sisältää vaarallista jätettä tai vaarallisia kemikaaleja eikä siihen kuulumatonta materiaalia. (YSL 52, 58 §)

18. Betonijätettä (jätenimikkeet 10 13 14, 17 01 01, 17 01 07 ja 19 12 12) voidaan vastaanottaa ja käsitellä alueella maksimissaan 2000 t lupa-aikana ja jäte tulee varastoida sille varatulla alueella, mahdollisimman etäällä louhosmontusta. Varastoitavat betonijäte-erät tulee hyödyntää kolmen vuoden kuluessa kunkin jäte-erän vastaanottamisesta alueelle.

Toiminnanharjoittajan tulee tarkastaa betonijäte. Se ei saa sisältää vaarallista jätettä tai vaarallisia kemikaaleja eikä siihen kuulumatonta materiaalia. betonijätteen laatua tulee valvoa valtioneuvoston asetuksen 591/2006 (eräiden jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa) mukaisesti. Toiminnanharjoittajan tulee tutkituttaa murskattu betonierä ennen sen jatkokäyttöön toimittamista. (YSL 52, 58 §)

19. Jättemateriaalien murskauksessa tulee noudattaa aiempina määräyksissä 9-12 annettuja määräyksiä pölyn- ja melun leviämisen estämistoimista. Luvanhaltijan tulee varmistua alueella varastoitavan ja murskattavan jätteen puhtaudesta ja huolehtia, ettei niistä pääse liukenemaan haitta-aineita alueen maaperään, pohjaveteen tai pintavesiin. (YSL 52, 58 §)

20. Toiminnasta syntyvistä jätteistä ja jätehuollosta ei saa aiheutua epäsiisteyttä, roskaantumista, maaperän pilaantumista eikä haittaa terveydelle tai ympäristölle. Alueella syntyvät jätteet on lajiteltava, säilytettävä erikseen ja toimitettava edelleen käsiteltäväksi siten kuin kunnan jätehuoltomääräyksissä edellytetään. Toiminnasta syntyvät jätteet tulee toimittaa asianmukaisiin vastaanottopaikkoihin jokaisen toimintajakson päättyessä tai viimeistään vuoden kuluttua. (MAL 11 §, YSL 52, 58 §, VnA 800/2010)

Maa-ainesten vastaanotto

21. Vastaanotettavien puhtaiden maa-ainesten varastointipaikka tulee olla erillään murskeiden varastointikasoista ja mahdollisimman etäällä louhoksesta.

22. Puhtaita maa-aineksia voidaan vastaanottaa enintään 3000 m³ lupa-aikana. Puhtaita maa-aineksia voidaan käyttää alueen täytöissä ja maisemoinnissa.

23. Maa-aineksen kelpoisuus loppusijoitukseen on selvitettävä näytteenotolla, mikäli sen puhtaudesta ei ole varmuutta.

24. Alueelle tuotavien pintamaiden yhteydessä saattaa alueelle kulkeutua vieraskasvilajeja, joiden leviäminen alueelle tulee estää. (laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 1709/2015).

Päästöt maaperään ja pohjaveteen

25. Hyödynnettävät jätteet on varastoitava niin, että jätteitä ei joudu ympäristöön tai pohjaveteen eikä varastoinnista aiheudu muutakaan haittaa terveydelle tai ympäristölle.

26. Tukitoiminta-alueiden maarakenteet on tiivistettävä siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty. (YSL 52 §)

27. Koneiden huolto ja säilytys tulee toteuttaa siten, ettei haitta-aineita pääse ympäristöön. Ottamisalueella ei saa säilyttää tai varastoida tarvikkeita, jotka eivät liity louhinta- ja murskaustoimintaan tai tämän luvan mukaiseen jätteenkäsittelyyn.

28. Alueella ei saa varastoida ongelmajätteitä tai jäteöljyjä.

29. Liikkuvien työkonien ja autojen öljynvaihto ja pesu alueella on kielletty. Murskaimien ja varastokasojen kastelussa käytettävä vesi on ensisijaisesti imeytettävä käsiteltävään materiaaliin.

30. Mikäli alueella varastoidaan polttonesteitä, on ne varastoitava kaksoisvaippasäiliöissä, jotka on varustettava ylitäytönestimellä ja laponestolaitteistolla tai normaalisäiliöissä, jotka on

varustettu suoja-altailla ja katoksilla. Säiliöt on oltava lukittavia. Toiminnassa on huolehdittava siitä, ettei polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita pääse maaperään tai pohjaveteen (YSL 52 §, VnA 800/2010)

31. Louhoksen kuivatusvedet tulee johtaa rakennettavan laskeutusaltaan kautta metsäojaan. Laskeutusallas tulee olla mitoiltaan vähintään 3x2 m ja syvyydeltään 1 m. Toiminnanharjoittajan tulee varmistaa, etteivät louhoksen kuivatusvedet aiheuta maa-alueiden vettymistä tai muuta haittaa alapuolisilla naapurikiinteistöillä tai ympäristölle. (MAL 11 §)

Poikkeuksellisia tilanteita ja turvallisuutta koskevat määräykset

32. Määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä ilmaan aiheuttavasta häiriötilanteesta on viipymättä ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Vahingoista tai onnettomuuksista, joissa öljyä tai muita kemikaaleja pääsee vuotamaan maaperään, pinta- tai pohjavesiin taikka joista aiheutuu muuta ympäristö- tai terveysvaaraa, on viipymättä ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä alueelliselle pelastuslaitokselle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin laajemman vahingon estämiseksi. (MAL 11 §, YSL 52, 66, 123 §)

33. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on toiminta-alueella oltava riittävä määrä imeytysmateriaalia ja alkusammutusvälineitä saatavilla. (MAL 11 §, YSL 52, 66 §)

34. Rintauksen yläpuolella lähellä louhoksen reunoja maanpinta on pidettävä puhtaana suurista kivistä, varastokasoista ja muista turvallisuutta heikentävistä tekijöistä.

35. Toiminnanharjoittajan tulee estää ulkopuolisten kulkeminen ja jätekuljetukset alueelle puomein, kulunvalvonnalla tai muulla riittävällä menetelmällä. (YSL 52, 58§)

36. Maa-ainesten ottamisen aikana louhoksen reunat tulee suojata siten, että ihmisten ja eläinten putoamisvaara louhokseen estetään. Maavalli/lohkareet, lippusiima ja varoitustaulut katsotaan riittäväksi toimenpiteeksi. (MAL 11 §)

37. Räjäytys- ja louhintatöissä tulee noudattaa Valtioneuvoston asetusta räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta (Vna 64/2011).

38. Tuulivoimalan läheisyys tulee huomioida räjähdytysten suuntauksessa, niin, että kivien sinkoutuminen kohti tuulivoimalaa on minimoitu.

Seuranta ja tarkkailu

39. Toiminnassa käytettävien laitteiden ja varusteiden kuntoa ja toimintaa on tarkkailtava säännöllisesti. Laitteiston rikkoutuessa tai jonkin muun päästöä lisäävän häiriön sattuessa on laitoksen päästöjä aiheuttava toiminta keskeytettävä, kunnes laitteisto on korjattu tai häiriö poistettu. Toiminnanharjoittajan on tarvittaessa valvontaviranomaisen vaatimuksesta tarkkailtava mittauksin ympäristöön kohdistuvia melu-, värinä- ja laskeumapäästöjä. (YSL 52, 62 §)

40. Laitokselle on nimettävä vastuuhenkilö tai -henkilöt, joka huolehtii tarvittavien korjaus- ja huoltotöiden suorittamisesta ja poikkeuksellisten tilanteiden ilmoittamisesta viranomaisille sekä jätteenkäsittelytoiminnan asianmukaisuudesta ja siihen liittyvästä toiminnan seurannasta ja tarkkailusta. Vastuuhenkilön/-henkilöiden nimi ja yhteystiedot tulee ilmoittaa luvan valvontaviranomaiselle. (YSL 66 §, JL 141 §)

41. Toiminnanharjoittajan on pidettävä toiminnasta kirjaa, josta ilmenee vähintään seuraavat tiedot (YSL 62 §, JL 118, 120 §):

- murskauslaitoksen tiedot, räjäytykset ja tuotantomäärät
- alueelle vastaanotettavien ja käsiteltävien asfaltti- ja betonijätteiden sekä vastaanotettavan maa-aineksen määrät sekä tieto niiden alkuperästä (tulee säilyttää vähintään kolme vuotta)
- asfaltti- ja betonijätteen sekä tuotujen maa-ainesten siirroista siirtoasiakirjat
- Hyödynnetyn asfaltin- ja betonijätteen määrä, toimituspaikat ja varastossa oleva määrä
- louhoksen vesipinnan korkeus ennen pumppausta
- käytettyjen polttoaineiden laatu- ja kulutustiedot;
- toiminnasta syntyneet jätteet, niiden määrät ja toimituspaikat
- häiriö- ja poikkeustilanteet
- käytetyt räjäytysaineet ja niiden määrät

Jälkihoitotoimenpiteet

42. Ottamistoiminnan loputtua tulee jyrkänteiden yläosaan asentaa tukeva pysyvä teräsverkkoaita, joka on korkeudeltaan vähintään 1500 mm maanpinnasta. Aita tulee asentaa noin 2 metrin etäisyydelle jyrkänteen reunasta. Aidan päät tulee viedä kiinni louhoksen reunaan niin, että aidan taakse pääsy on estetty. Aitaaminen tulee tehdä myös vanhan louhoksen ympärille. (MAL 11 §)

43. Varastoalueen rakennekerrokset tulee poistaa ja alue maisemoida pintamailla ja metsittää.

44. Maankaatopaikan viimeistelytyön yhteydessä on huolehdittava siitä, etteivät maankaatopaikalle tuotavilla pintamaiden mahdollisesti sisältävillä vieraskasvilajien siemenillä tai kasvinosilla aiheuteta vieraskasvilajin leviämistä ja merkittävää vahinkoa luonnon monimuotoisuudelle tai vaaraa terveydelle (laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 1709/2015).

45. Maa-ainestenottotoiminnan päätyttyä, on luvanhaltijan pyydettävä alueelle lopputarkastusta valvontaviranomaiselta. (MAa 7§)

46. Tämän luvan mukaisten jälkihoitotoimenpiteiden tulee olla suoritettuna viimeistään 1 vuoden kuluessa maa-ainesten ottamisluvan voimassaolon päättymisestä. (MAL 11 §)

Raportointi ja ilmoitusvelvollisuus

47. Vuotuisesta ottomäärästä tulee tehdä ilmoitus valvontaviranomaiselle seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä ensisijaisesti NOTTO-tietojärjestelmän kautta. (MAL 23a §)

48. Vuosiyhteenveto kohdan 41 mukaisesta kirjanpidosta on toimitettava valvontaviranomaiselle seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä ensisijaisesti sähköisen YLVA-tietojärjestelmän kautta. (YSL 62 §)

49. Mikäli lupa siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes tämän tilalle on hakemuksesta hyväksytty toinen. (MAL 13 a §, YSL 170 §)

50. Toiminnan olennaisesta muuttamisesta tai lopettamisesta on ilmoitettava viipymättä luvan valvontaviranomaiselle.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)

51. Työkoneiden ja -menetelmien osalta tulee olla selvillä tekniikan kehittämisestä ja sitä on hyödynnettävä mahdollisuuksien mukaan. Työssä tulee käyttää tekniikkaa, jolla voidaan ehkäistä toiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen tai tehokkaimmin vähentää sitä, ja jotka soveltuvat ympäristölupamääräysten perustaksi.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Lupaharkintaa tehtäessä ja lupamääräyksiä annettaessa on huomioitu ympäristönsuojelulaki, maa-aineslaki, vesilaki, jätelaki, kemikaalilaki ja niiden nojalla annetut asetukset sekä asiassa annetut lausunnot ja jätetyt muistutukset.

Maa-aineksen ottaminen ja järjestely hakemuksen ja annettujen lupaehtojen mukaisesti eivät ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa.

Hakemuksen mukainen toiminta täyttää myös ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaiset luvan myöntämisen edellytykset: toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa tai sen nojalla on säädetty.

Toimittaessa esitetyn suunnitelman ja tämän päätöksen määräysten mukaisesti toiminnasta ei aiheudu naapureille, eikä lähistöllä asuville sellaista eräistä naapuruussuhteista annettun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta melun, pölyn, tärinän tai muun haitan muodossa, mikä estäisi luvan myöntämisen. Toiminnasta ei muutoinkaan aiheudu lupamääräykset ja laitoksen sijoituspaikka huomioon ottaen terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista eikä vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän käyttömahdollisuuden vaikeutumista.

Toiminta täyttää luvan myöntämisen edellytykset.

LUPAMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

Yleiset lupamääräykset

Maa-ainesten ottamisen ja toiminnan laajuus on rajattu määräyksillä 1-3, 8, 17, 18 ja 22. Toiminnan valvonnan järjestämiseksi ja vaikutusten seuraamiseksi on tarpeen antaa lupaehdot 39-41 ja 47-50.

Toiminnan päättymisen jälkeisten velvoitteiden noudattamisen varmistamiseksi on annettu lupamääräykset 5 ja 42-46.

Lupamääräykset 34-37 on annettu ihmisille ja eläimille aiheutuvan turvallisuusriskin ehkäisemiseksi.

Päästöjä maaperään ja vesiin koskevat määräykset

Polttonesteiden ja muiden ympäristölle vaarallisten aineiden maahan pääsy aiheuttaa maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Polttonesteitä ja voiteluaineita tulee käsitellä asianmukaisilla välineillä sekä riittävällä varovaisuudella haitallisten ympäristövaikutusten ennalta ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi ne mahdollisimman vähäisiksi myös onnettomuus- ja vahinkotilanteissa (lupamääräykset 26-28, 29, 30).

Maaperän, pinta- ja pohjaveden suojelemiseksi on tarpeen määrätä lupaehdoissa 17-23 ja 25-31.

Lupamääräyksillä 17-19 ennalta ehkäistään epäpuhtaiden materiaalien käsittelystä mahdollisesti aiheutuvaa maaperän ja pohjaveden pilaantumista. (YSL § 16, 17, 52 ja 66)

Ympäristölautakunta on päätöstä antaessaan katsonut määräysten olevan riittävät pohjaveden suojelun kannalta eikä lupamääräyksiä noudatettaessa aiheudu pohjaveden pilaantumisvaaraa.

Hakija on 25.8.2023 mitannut louhoksen vedenpinnan korkeudeksi +155.68 ja samalla on kartoitettu noin 250 m päässä sijaitsevan Limakonojan pohjan korkeus, joka oli +153.99. Louhoksen pohjan korkeus (+155.00) on huomattavasti Limakonojan (valtaoja) pohjaa korkeammalla. Veden virtaussuunta on talousvesikaivoista poispäin. Louhokseen ei nouse pohjavettä ja vedenpinta nousee ainoastaan sade- ja sulamisvesistä.

Lähin talousvesikaivo sijaitsee noin 700 m:n etäisyydellä. Hakija on 25.8.2023 kartoittanut tilalla Pohjola (584-401-22-55) olevan talousvesikaivon vedenpinnan jonka korkeus oli 162.20.

Ympäristölautakunta katsoo, että luvanhakijan suorittamat mittaukset ovat riittävät pohjaveden pinnan selvittämiseksi.

Melua, ilmanlaatua ja tärinää koskevat määräykset

Melun, pölyn ja tärinän leviämisen torjumiseksi on tarpeen antaa määräyksiä lupaehdoissa 9-17.

Jätteitä ja jätehuoltoa koskevat lupamääräykset

Jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi ja ympäristön roskaantumisen estämiseksi on tarpeen määrätä lupaehdoissa 20 ja 28.

Häiriö- ja poikkeustilanteita koskevat lupamääräykset

Häiriö- ja poikkeustilanteiden varalta on tarpeen antaa lupamääräykset 32 ja 33 joilla pyritään estämään isompien ympäristövahinkojen syntyminen.

Toiminnan tarkkailua, raportointia ja toiminnan lopettamista koskevat lupamääräykset

Lupamääräyksellä 47-49 varmistetaan, että valvontaviranomainen on ajan tasalla toiminnasta ja sen laajuudesta.

Lupamääräyksellä 50 varmistetaan toiminnan lainmukainen lopettaminen ja toiminnanharjoittajan velvoitteista vapauttaminen toiminnan päättyttyä, kuten maa-aineslaissa on määrätty. (MAL § 11 ja 13 a sekä Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta § 8)

Parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT) koskevat määräykset

Lupamääräys 51 on tarpeen antaa luvan hakijalle, jotta hänen tulee olla selvillä tekniikan kehittämisestä esim. murskauskaluston osalta. (YSL 5§)

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Tämä päätös on voimassa 10 vuotta luvan antopäivästä. Luvan viimeinen voimassaolopäivä on 6.12.2033.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Mikäli asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai tästä luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta tämän luvan estämättä noudatettava.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisesti lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja hakijan pyynnöstä määrätä, että päätöstä voidaan noudattaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, kun hakija on asettanut luvassa määrätyn vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen tai mahdollisten vahinkojen korjaamiseksi lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta.

Luvanhakija on perustellut toiminnan aloittamista muutoksen hausta huolimatta seuraavasti:

"Maa-ainesten ottamisalue sijaitsee nykyisen voimassa olevan lupa-alueen vieressä eikä voimassa olevan lupapäätöksen mukaisessa toiminnassa ole tapahtumassa muutoksia. On syytä olettaa, että lupapäätöksestä tullaan valittamaan shikaanin omaisesti elinkeinotoimintaani häiriten. Nykyinen kiviainesvarantoni on loppumassa, ja tarvitsen nykyisiin työkohteisiin uutta kiviainesta".

Toiminnalle myönnetään maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen aloittamisoikeus ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta. Lupaviranomainen katsoo, että toiminnan aloittamiselle muutoksen hausta huolimatta on maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen perusteltu syy. Tämän lupapäätöksen täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, kun toiminta järjestetään lupapäätöksen määräysten mukaisesti.

Toiminnan aloittaminen ennen tämän päätöksen lainvoimaiseksi tuloa edellyttää, että luvan saaja asettaa lupapäätöksen mukaisen 8 000 euron suuruisen vakuuden ennen toiminnan aloittamista.

Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO JA VOIMAANTULO

Päätös on lainvoimainen 13.1.2024 mikäli lupapäätöksestä ei valiteta. Toiminnan saa aloittaa muutoksenhausta huolimatta.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELYMAKSU

Maa-ainesten ottamissuunnitelman tarkastamisesta ja ottamistoiminnan valvonnasta suoritettavien maksujen sekä ympäristönsuojeluviranomaisen taksan perusteella peritään tämän luvan käsittelystä maa-aineslupan osuus 665,00 € ja ympäristöluvan osuus 1000,00 €. Lisäksi maa-aines- ja ympäristölupataksan mukaisesti peritään 30,00 €/kuultu naapuri, yhteensä 240,00 € (8 erikseen kuultua asianosaista).

LUPAMAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN:

Maa-ainestaksan 2 §:n ja ympäristönsuojeluviranomaisen taksan 3 §:n mukaisesti ottamissuunnitelman tarkastamisesta peritään 1905,00 €.

VALVONTAMAKSU

Ottamistoiminnan valvonnasta peritään vuosittain maa-ainestaksan mukainen valvontamaksu. Luvan myöntämishetkellä voimassa olevan taksan mukainen, keskimääräiseen vuosiottomäärään (9 000 k-m³/vuosi) perustuva valvontamaksu on 300,00 €/vuosi.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET

- Maa-aineslaki (555/1981) 1, 3, 4, 4a, 6, 7, 10, 11, 12, 20, 23, 23 a §
- Valtioneuvoston asetus (926/2005) maa-ainesten ottamisesta 1-3, 6-9 §
- Valtioneuvoston asetus (379/2008) kaivannaisjätteistä
- Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 11-12, 14-17, 27, 34, 39-40, 42-45, 48-49, 52, 58-60, 62, 70, 83-85, 89, 94, 96, 190-191, 198 §
- Valtioneuvoston asetus (713/2014) ympäristönsuojelusta 2-4, 12-15 §
- Jätelaki (646/2011) 8, 12-13, 15-17, 20, 28-29, 72, 118, 120, 121 §
- Valtioneuvoston asetus (179/2012) jätteistä 7-8, 12, 13, 20, 22, 24 §
- Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §
- Valtioneuvoston päätös melutason ohjeista (993/1992)
- Valtioneuvoston asetus (800/2010) kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta
- Kemikaaliturvallisuuslaki (390/2005)
- Perhon kunnan maa-ainestaksa, khall 9.12.2020 § 235, voimaan 1.1.2021
- Perhon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksa khall 9.12.2020 § 234, voimaan 1.1.2021

Lisäksi on huomioitu:

- Maa-ainesten ottaminen: Opas ainesten kestävään käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisu 2020:24
- Valtioneuvoston asetus (843/2017) eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa;
- Valtioneuvoston asetus (214/2007) maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista; Laki (1709/2015) vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella (YSL 85 §). Päätöksestä tiedotetaan myös kuntatiedote Perholaisessa.

Päätös

Päätös toimitetaan hakijalle postitse.

Jäljennös päätöksestä

Päätös lähetetään tiedoksi Etelä-Pohjanmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä muille lausunnon antaneille tahoille.

Ilmoitus päätöksen antamisesta

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan hakemuksesta muistutuksen jättäneille.

Ilmoittaminen kunnan ilmoitustaululla

Päätöksestä kuulutetaan Perhon kunnan tietoverkossa sekä ilmoitustaululla.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään (MAL 20 §, YSL 190 §). Valitusosoitus on tämän lupapäätöksen liitteenä.

Päätös

Lautakunta myöntää luvan päätösesityksen mukaisesti seuraavin lisäyksin ja muutoksin:

- lupaehtot 36 ja 42:

vanhan louhoksen osalta länsi- ja eteläpuolen jyrkänteille tulee rakentaa lupapäätöksen mukainen aita, ennen kuin vanhan luvan (18.3.2020 § 17) mukainen vakuusmaksu voidaan palauttaa.

- lupaehto 5:

jätteenkäsittelytoiminnan vakuusmaksu tulee olla 2000 €.

- lupaehto 16:

räjäytyksistä tulee ilmoittaa lähimmän asuinrakennuksen (kiinteistö 584-401-19-113) omistajille vähintään kolme arkipäivää ennen räjäytystä.

Kirjattiin pöytäkirjaan, että Olavi Lassila ja Jussi Rauhala (yleislausekejääviys) ilmoittivat esteellisyytensä ja poistuivat kokouksesta ennen asian käsittelyä ja päätöksentekoa tämän pykälän ajaksi.

Toimenpiteet, otteet

- Koneurakointi ja Kuljetus J.Isomöttönen
- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
- Lausunnon antajat

Oheisaineisto

Maa-aines- ja ympäristöluvan yhteishakemus, Nevanperän louhos
Ottosuunnitelma ja kaivannaisjätehuoltosuunnitelma, Nevanperä_12.9.2023
Kuulutus
Lausunto_TUKES
Lausunto, Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto
ELY-keskuksen lausunto 6.11.2023, yhteislupa Koneurakointi Isomöttönen
Oy
Lausunto Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus 25.8.2023
Muistutus, Taaleri Energia Operations Oy
Muistutus, Suomen luonnossuojeluliitto Pohjanmaan piiri ry
Muistutus, kiinteistön 584-401-155-46 omistajat
Muistutus, kiinteistön 584-401-21-280 omistaja
Muistutus, kiinteistön 584-401-21-75 omistajat
Muistutus, kiinteistön 584-401-19-113 omistajat
Luvanhakijan vastine
Vastinepyyntö

Tietoonsaatettavat**Ymp § 41 29.11.2023****Valmistelija***Rakennustarkastaja Jyri Harju, puh. 040 848 8243 tai jyri.harju@perho.com.*

1. Vaasan hallinto-oikeuden päätös, ELY-keskuksen valitus Pahkakallion maa-ainesluvasta.
2. Ympäristöluvan valvontakatselmusmuistio, Osuuskunta Perhon Kahu 2.11.2023.
3. Eurofins Ahma Oy, Perhon JVP päästötarkkailu 25.10.2023.
4. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, lausunto kunnostusojituksesta tilalla 584-401-18-26.
5. Suomen Metsäkeskus. Ilmoitus yleiskaava-alueelle kohdistuvasta metsänkäyttöilmoituksesta/ Mestariapurkajat Oy.
6. Muistio ympäristölautakunnan tarkastuskierroksesta 26.10.2023.
7. Ympäristölautakunnan tarkastuskierroksen 26.10.2023 huomautuskirjeet.

Rakennustarkastajan päätösehdotus

Asiat merkitään lautakunnalle tietoon saatetuksi.

Päätös

Asiat merkittiin lautakunnalle tietoon saatetuksi.

Oheisaineisto

Päätös - HAO, ELY-keskuksen valitus Pahkakallion maa-ainesluvasta
Valvontakatselmus Osuuskunta Perhon Kahu
Perho_jvp_25102023
Lausunto kunnostusojituksesta tilalla 584-401-18-26, Perho
FI_Ilmoitus_yleiskaava_Kunta_2023-10-31_03-58-24
1-2023-109119_FI_Metsankayttoilmoitus_2023-10-31_16-01-03
1-2023-109119_Kartta_A4 Portrait_2023-10-31_16-01-03
Muistio ympäristölautakunnan tarkastuskierroksesta
Valvontakierroksen 26.10.2023 huomautuskirjeet

Rakennusvalvonnan viranomaistehtävien taksan päivitys

Ymp § 42 29.11.2023
397/10.03.00/2023

Valmistelija

Rakennustarkastaja Jyri Harju, p. 040 848 8243 tai [jyri.harju@perho.com](mailto: jyri.harju@perho.com)

Rakennusvalvonnan viranomaistehtävien maksut Perhon kunnassa 2021-taksa on tullut voimaan 1.1.2021 alkaen. Taksa on hyväksytty kunnanhallituksessa 9.12.2020 § 233.

Nykyisessä taksassa ei ole määritetty hintaa mm. aurinkovoimaloille. Aurinkovoimahankkeita on odotettavissa lähivuosina, joten taksan päivittäminen on tarpeen. Samalla on tarpeen tarkastella myös taksan muita maksuja.

Rakennusvalvontaviranomaisen maksut Perhon kunnassa 2024 -taksa on oheismateriaaleissa.

Rakennustarkastajan päätösehdotus

Lautakunta tutustuu laadittuun taksaesitykseen, tekee siihen tarvittavat muutokset ja esittää sen kunnanhallituksen hyväksyttäväksi.

Päätös

Lautakunta päätti esittää taksaluonnoksen kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi esitetyn mukaisena.

Toimenpiteet, otteet

- kunnanhallitus

Oheisaineisto

Rakennusvalvontataksa 2024 luonnos

Muut asiat

Ymp § 43 29.11.2023

Valmistelija

Rakennustarkastaja Jyri Harju, puh. 040 848 8243 tai jyri.harju@perho.com.

Rakennustarkastajan päätösehdotus

Käsitellään muut mahdolliset asiat.

Päätös

Lautakunta ei ottanut käsiteltäväkseen muita asioita.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Perhon kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Ympäristölautakunta

Kirjaamon yhteystiedot:

	Perhon kunta
Osoite:	Keskustie 2, 69950 PERHO
Sähköpostiosoite:	kirjaamo@perho.com

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9:00-14:00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua

- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 38, § 39, § 41, § 42, § 43

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 40

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomainen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Päätöksen katsotaan tulleen *viranomaisen* tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianomaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Vaasan hallinto-oikeudelle/yy:lle

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa
Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs.
Sähköpostiosoite: vaasa.hao@oikeus.fi
Faksinumero: 029 564 2760
Puhelinnumero: 029 564 2780/kirjaamo, 029 564 2611/vaihde

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);

2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);

3) vaatimusten perustelut;

4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;

2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;

3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy

[Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Perhon kunnan kirjaamosta.

Osoite: Keskustie 2, 69950 PERHO Sähköpostiosoite:
kirjaamo@perho.com

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9:00-14:00.